

تاریخ :

وقت : دقیقه

سوال ۳۰۷۱۹

نام و نام خانوادگی :

تعداد سوالات: ۱۲۰

گروه آموزشی متنا

موضوع شیمی دهم * کیهان زانگه الفبای هستی * طبقه بندی عنصرها * شمارش ذره ها از روی جرم * نور کلید شناخت جهان * کشف ساختار اتم

۱. از ..... برای تصویربرداری غده‌ی تیروئید استفاده می‌شود، زیرا یون ..... با یونی که حاوی ..... است، اندازه‌ی مشابهی دارند.

- (۱) اورانیم - دیدید - اورانیم
 (۲) تکنسیم - دیدید - تکنسیم
 (۳) اورانیم - تکنسیم - دیدید
 (۴) تکنسیم - اورانیم - دیدید

کد سوال: ۱۲۵۸۹۲ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۲. کدام یک از گزینه‌های زیر درباره‌ی عنصر تکنسیم نادرست است؟

- (۱) همه تکنسیم موجود در جهان، باید به طور مصنوعی و از واکنش‌های هسته‌ای ساخته می‌شود.
 (۲) اندازه‌ی مشابهی با یون دیدید دارد و غده‌ی تیروئید هنگام جذب دیدید، این عنصر را نیز جذب می‌کند.
 (۳) نخستین عنصری بود که در واکنشگاه (راکتور) هسته‌ای ساخته شد.
 (۴) نمی‌توان مقادیر زیادی از آن را تولید کرد و برای مدت طولانی نگهداری کرد.

کد سوال: ۱۲۵۸۹۸ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۳. کدام یک از گزینه‌ها، جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟
در ایزوتوپ‌ها .....

- (۱) عدد جرمی یکسان است.
 (۲) تعداد پروتون‌ها با هم برابر است.
 (۳) مجموع پروتون و الکترون برابر با عدد جرمی است.
 (۴) هسته‌های ناپایدار، با گذشت زمان تغییری نمی‌کند.

کد سوال: ۱۲۵۸۹۹ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۴. اگر انرژی لازم برای ذوب کردن ۳۶۰ تن آهن را از طریق واکنش هسته‌ای تبدیل هیدروژن به هلیوم تأمین کنیم، چند میلی گرم ماده باید به انرژی تبدیل گردد؟ (فرض کنید برای ذوب شدن یک گرم آهن، ۲۵۰ ژول انرژی لازم است.)

- (۱) ۱۰۰۰ (۲) ۱ (۳) ۱۰۰ (۴) ۱۰

کد سوال: ۱۲۵۹۰۱ - قلم چی - ۱۳۹۶ - سخت

۵. اختلاف تعداد الکترون‌ها در ${}_{16}^{32}\text{S}^{2-}$ با ${}_{13}^{27}\text{Al}^{3+}$ برابر چند است؟

- (۱) ۸ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

کد سوال: ۱۲۵۹۰۲ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۶. چه تعداد از جملات زیر در ارتباط با خورشید درست هستند؟

- انرژی گرمایی و نورانی خیره‌کننده‌ی آن از طریق واکنش‌های هسته‌ای تأمین می‌شود.
 - در واکنش‌های هسته‌ای که در آن انجام می‌شود، جرم هیدروژن مصرفی با جرم هلیوم تولید شده برابر است.
 - دمای سطح آن تقریباً 6000°C و دمای داخل آن به ۱۰ میلیون درجه‌ی سانتی‌گراد می‌رسد.
 - تخمین زده می‌شود که خورشید تا ۵ میلیون سال دیگر می‌تواند نورافشانی کند.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

کد سوال: ۱۲۵۹۰۸ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۷. رادون چه تعداد از ویژگی‌های زیر را دارا است؟

بی‌رنگ - مزه‌دار - بی‌بو - سبک‌ترین گاز نجیب - موجود در لایه‌های بالایی زمین - تولید از طریق واکنش‌های هسته‌ای

۱ (۱)   ۳ (۲)   ۲ (۳)   ۴ (۴)

کد سوال: ۱۲۵۹۱۱ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - متوسط

۸. اگر در اتم فرضی، پس از گرفتن ۳ الکترون، تعداد الکترون‌ها نصف عدد جرمی شود، تفاوت نوترون و پروتون چقدر است؟

۳ (۱)   ۶ (۲)   ۸ (۳)   ۵ (۴)

کد سوال: ۱۲۵۹۱۴ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - سخت

۹. یک عنصر دارای ۳ ایزوتوپ $A_1 X$ و $A_2 X$ و $A_3 X$ می‌باشد. چنانچه به ازای هر ایزوتوپ $A_1 X$ ، $A_2 X$ ، $A_3 X$ ایزوتوپ $A_2 X$ و به ازای هر ایزوتوپ $A_2 X$ ، $A_3 X$ وجود داشته باشد، درصد فراوانی $A_1 X$ و $A_3 X$ به ترتیب از راست به چپ، تقریباً چه قدر است؟

۱ (۱) و ۱۴   ۲ (۲) و ۲۹ و ۵۷   ۳ (۳) و ۱۴ و ۵۷   ۴ (۴) و ۲۹ و ۵۷

کد سوال: ۱۲۵۹۲۲ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - سخت

۱۰. چه تعداد از عبارات زیر درست است؟

الف) پس از پدید آمدن ذره‌های زیر اتمی مانند الکترون، پروتون و نوترون، عنصرهای هیدروژن و هلیم پا به عرصه‌ی جهان گذاشتند.
ب) اگر در خورشید، در هر ثانیه پنج میلیون تن ماده به انرژی تبدیل شود، در هر ثانیه حدود $۱۰^{۲۶} \times ۴٫۵$ کیلوژول ماده به انرژی تبدیل می‌شود.

پ) حدود ۲۲ درصد از عنصرهای شناخته شده به طور مصنوعی ساخته می‌شوند.

ت) مرگ ستاره‌ها با یک انفجار بزرگ همراه است که سبب می‌شود عنصرهای تشکیل دهنده آن‌ها در سراسر گیتی پراکنده شوند.

۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

کد سوال: ۱۲۵۹۲۳ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - سخت

۱۱. چند مورد از عبارات زیر در مورد ایزوتوپ‌های هیدروژن نادرست است؟

الف) اتم هیدروژن دارای ۷ ایزوتوپ پایدار است.

ب) ۴ ایزوتوپ از آن‌ها در آزمایشگاه ساخته می‌شود.

پ) فراوان‌ترین ایزوتوپ H در طبیعت ۱ نوترون دارد.

ت) ${}^3H$ ایزوتوپی پایدار است، زیرا نیمه عمر آن $۱۲٫۳۲$ سال است.

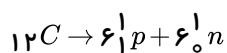
ث) تعداد نوترون‌های ۳ ایزوتوپ آن، از ۱٫۵ برابر تعداد پروتون‌های آن بیش تر است.

۱ (۱) چهار   ۲ (۲) سه   ۳ (۳) دو   ۴ (۴) یک

کد سوال: ۱۲۵۹۲۶ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - متوسط

۱۲. ۲٫۱۲ گرم کربن را وارد واکنش زیر کرده‌ایم. اگر مجموع جرم نوترون‌ها $۶٫۰۶$ گرم و مجموع جرم پروتون‌ها $۶٫۰۵۴$ گرم

باشد، تغییرات انرژی در این واکنش چند ژول است؟ (سرعت نور $۱۰^۸ \frac{m}{s}$ است.)

۱ (۱) $۷٫۷۴ \times ۱۰^{۱۲}$ ۲ (۲) $۲٫۵۸ \times ۱۰^۷$ ۳ (۳) $۵٫۴ \times ۱۰^{۱۲}$ ۴ (۴) $۱٫۸ \times ۱۰^۶$

کد سوال: ۱۲۵۹۲۹ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - سخت

۱۳. کدام گزینه در مورد عنصر ${}^A_ZX$ صحیح است؟

- (۱) تعداد نوترون‌ها: A
 (۲) تفاوت تعداد نوترون‌ها و پروتون‌ها: $A - Z$
 (۳) تعداد ذره‌های زیراتمی: $A + Z$
 (۴) مجموع تعداد الکترون‌ها و نوترون‌ها: $Z + A$

کد سوال: ۱۲۵۹۳۱ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۱۴. در میان عبارات‌های زیر چند مورد درست هستند؟

- (الف) اخترشیمی یکی از شاخه‌های جذاب شیمی است که به مطالعه مولکول‌های درون سیاره‌ها و ستاره‌ها می‌پردازد.
 (ب) سلول‌های سرطانی قابلیت تشخیص گلوکزهای نشان‌دار از گلوکز معمولی را ندارند.
 (پ) سحابی عقاب نزدیک‌ترین همسایه به سامانه‌ی خورشیدی است.
 (ت) مرگ ستاره با یک انفجار بزرگ همراه است که سبب پراکنده شدن عنصرهای تشکیل شده در آن درون فضا می‌شود.
 (ث) دسته‌بندی عنصرها توسط مندلیف، نخستین دسته‌بندی عنصرها بوده است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

کد سوال: ۱۲۶۵۸۲ - گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - متوسط

۱۵. در میان عنصرهای سازنده سیاره‌ی ..... عنصر ..... پس از ..... بیشترین فراوانی را دارد.

- (۱) زمین - اکسیژن - آهن
 (۲) مشتری - هیدروژن - هلیوم
 (۳) زمین - سیلیسیم - اکسیژن
 (۴) مشتری - کربن - هلیوم

کد سوال: ۱۲۶۵۸۳ - گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - متوسط

۱۶. کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) منیزیم دارای ۳ هم‌مکان یا ایزوتوپ می‌باشد که فراوانی ${}^{24}_{12}Mg$ در نمونه‌ی طبیعی آن بیشتر از دو ایزوتوپ دیگر است.
 (۲) هم‌مکان‌های یک عنصر دارای خواص شیمیایی یکسان و خواص فیزیکی وابسته به جرم متفاوت هستند.
 (۳) اغلب هسته‌هایی که دارای نسبت تعداد پروتون به نوترون برابر یا بیشتر از ۱٫۵ باشند رادیوایزوتوپ نام دارند.
 (۴) برای تخمین سن اشیاء قدیمی و عتیقه از رادیوایزوتوپ ${}^{14}_6C$ استفاده می‌کنند.

کد سوال: ۱۲۶۵۸۵ - گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - متوسط

۱۷. در اتم M در مجموع ۲۸۰ ذره‌ی زیراتمی وجود دارد. اگر تعداد نوترون‌ها در آن ۱٫۵ برابر تعداد پروتون‌های آن باشد، نماد این هم‌مکان کدام یک از گزینه‌های زیر است؟

(۱) ${}^{120}_{80}M$ (۲) ${}^{280}_{112}M$ (۳) ${}^{200}_{80}M$ (۴) ${}^{200}_{112}M$

کد سوال: ۱۲۶۵۸۷ - گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - سخت

۱۸. در خصوص ایزوتوپ‌های هیدروژن چند مورد از عبارات‌های زیر درست هستند؟

- (الف) درصد فراوانی ایزوتوپ ${}^1_1H$ از سایر ایزوتوپ‌های آن بیشتر است.
 (ب) ۵ ایزوتوپ از ایزوتوپ‌های هیدروژن ساختگی هستند.
 (پ) ایزوتوپی که کمترین نیم عمر را دارد از سایر ایزوتوپ‌ها پایدارتر است.
 (ت) در یک نمونه‌ی طبیعی هیدروژن ۳ ایزوتوپ پایدار وجود دارد.
 (ث) ۴ ایزوتوپ از ایزوتوپ‌های هیدروژن رادیوایزوتوپ هستند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

کد سوال: ۱۲۶۵۹۰ - گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - متوسط

۱۹. کدام یک از عبارات های زیر نادرست است؟

- (۱) از تکنسیم (${}^{99}_{43}Tc$) برای تصویربرداری از غده ی تیروئید استفاده می شود.
 (۲) حدود ۷۸٪ از عناصر شناخته شده، در طبیعت یافت می شوند و مابقی ساختگی هستند.
 (۳) نخستین عنصر ساختگی، در حالت یونی با یون یدید اندازه ی مشابهی دارد.
 (۴) اورانیم شناخته شده ترین فلز پرتوزاست که از ایزوتوپ های آن به عنوان سوخت در رآکتور استفاده می شود.

کد سوال: ۱۲۶۵۹۳ - گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - متوسط

۲۰. اتم سدیم ${}^{23}Na$ هنگام واکنش با آب به یون Na^+ تبدیل می شود. اتم کدام عنصر زیر می تواند کاتیونی با بار الکتریکی همانند یون سدیم تشکیل دهد؟

- (۱) ${}_{20}Ca$ (۲) ${}_{9}F$ (۳) ${}_{37}Rb$ (۴) ${}_{12}Mg$

کد سوال: ۱۲۶۶۰۲ - گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - سخت

۲۱. اگر جرم یک اتم اکسیژن ۱۶٫۳۲ برابر جرم یک اتم کربن و جرم یک اتم کلسیم ۲٫۵ برابر جرم یک اتم اکسیژن باشد، جرم اتم اکسیژن و جرم اتم کلسیم از راست به چپ، به ترتیب چند amu می باشد؟

- (۱) ۱۶ - ۴۰ (۲) ۳۲ - ۴۰ (۳) ۱۸ - ۳۸ (۴) ۱۸ - ۴۰

کد سوال: ۱۲۶۶۱۱ - گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - سخت

۲۲. در طبیعت برای کلر به ازای هر ۳ اتم ${}^{35}Cl$ ، یک اتم ${}^{37}Cl$ یافت می شود. جرم اتمی میانگین کلر کدام است؟

- (۱) ۳۵٫۲۵ (۲) ۳۵٫۵ (۳) ۳۵٫۷۵ (۴) ۳۵٫۲

کد سوال: ۱۲۶۶۳۰ - گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - متوسط

۲۳. کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) هنگامی که گلوکز حاوی اتم پرتوزا را به انسان تزریق می کنیم، گلوکزهای معمولی در توده سرطانی جمع نمی شوند.
 (۲) با استفاده از آشکارساز، توده های سرطانی که رادیوایزوتوپ ها در آن تجمع کرده اند تشخیص داده می شوند.
 (۳) اغلب افرادی که به سرطان ریه دچار می شوند، سیگاری هستند.
 (۴) توده های سرطانی، یاخته هایی هستند که رشد غیر عادی و سریع دارند.

کد سوال: ۱۲۷۸۶۸ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۲۴. ۱۰۰ گرم از رادیوایزوتوپ فرضی A که نیم عمرش ۲ سال است را در اختیار داریم. پس از گذشت چند سال، مقدار این رادیوایزوتوپ به ۱۲٫۵ گرم می رسد؟

- (۱) ۸ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴) ۶

کد سوال: ۱۲۷۸۶۹ - قلم چی - ۱۳۹۶ - سخت

۲۵. در دو گونه ی X^{3+} و ${}^{34}Y^{2-}$ تعداد الکترون ها با هم و تعداد نوترون ها نیز با هم برابر هستند. عدد جرمی X چه قدر است؟

- (۱) ۳۹ (۲) ۳۷ (۳) ۳۶ (۴) ۲۹

کد سوال: ۱۲۷۸۷۵ - قلم چی - ۱۳۹۶ - سخت

۲۶. یون X^{3+} دارای m الکترون و $m+۶$ نوترون می باشد، چند مورد از اتم های زیر می توانند ایزوتوپ اتم X باشد؟

- ${}^{2m+3}_m A$ ، ${}^{2m+6}_{m+3} B$ ، ${}^{2m+3}_{m-3} C$ ، ${}^{2m}_{m-3} D$ ، ${}^{2m}_m E$ ، ${}^{2m+6}_{m-3} F$

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

کد سوال: ۱۲۷۸۷۷ - قلم چی - ۱۳۹۶ - سخت

۲۷. چه تعدادی از موارد زیر درست است؟

(آ) نماد ذره‌های زیراتمی به صورت ${}_0^{-1}e$ ، ${}_1^{+1}p$ و ${}_1^0n$ می‌باشد.

(ب) مقیاس مناسب برای محاسبه جرم اتم‌ها، $\frac{1}{12}$ جرم اتم کربن ۱۲- می‌باشد که با واحد amu نمایش می‌دهند.

(پ) جرم اتم ${}^7Li$ را می‌توان $7amu$ در نظر گرفت اما مقدار آن در جدول ۶٫۹۴ می‌باشد و علت این اختلاف را می‌توان به خطا در اندازه‌گیری جرم نسبت داد.

(ت) چیدمان عنصرها در جدول تناوبی برحسب افزایش عدد اتمی در دوره و براساس تشابه خواص شیمیایی در ستون یا گروه می‌باشد.

(۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) ۴

کد سوال: ۱۲۷۸۷۹ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - متوسط

۲۸. اگر مقایسه نسبی جرم چند اتم به صورت زیر باشد، نسبت جرم یک مول MgO به یک مول $CaCO_3$ کدام است؟ (M نشان

$$M_{12}C = \frac{1}{2}MMg = 0,75MO = 0,3Mca \quad (\text{دهنده جرم هر اتم است.})$$

(۱) ۰٫۲   (۲) ۰٫۲۵   (۳) ۰٫۴   (۴) ۰٫۳

کد سوال: ۱۲۷۸۸۳ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - متوسط

۲۹. کدام موارد از مطالب زیر نادرست است؟

(آ) موقعیت یا مکان هر عنصر در جدول دوره‌ای، شماره گروه و دوره‌ی آن را نشان می‌دهد.

(ب) با پیمایش هر دوره از چپ به راست چون خواص عنصرهای یک دوره مشابه است، به آن جدول دوره‌ای عنصرها می‌گویند.

(پ) در جدول دوره‌ای عنصرها که شامل ۱۱۸ عنصر می‌باشد، ۸ دوره و ۱۸ گروه وجود دارد.

(ت) در جدول تناوبی، نماد شیمیایی سه عنصر آلومینیم، آرگون و رادون را به ترتیب با Ar ، Al و Rd نشان می‌دهیم.

(۱) آ، پ و ت

(۲) ب و پ

(۳) ب، پ و ت

(۴) همه موارد نادرست هستند.

کد سوال: ۱۲۷۸۸۶ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - متوسط

۳۰. اگر نسبت شمار نوترون‌ها به الکترون‌ها در اتم خنثی از عنصری برابر $\frac{\lambda}{\nu}$ باشد و از طرفی اختلاف شمار پروتون‌ها و نوترون‌ها

برابر ۵ باشد، خواص شیمیایی این عنصر با کدام عنصر مشابهت دارد؟

${}^6C$	${}^7N$	${}^8O$	${}^9F$
${}^{14}Si$	${}^{15}P$	${}^{16}S$	${}^{17}Cl$
${}^{32}Ge$	${}^{33}As$	${}^{34}Se$	${}^{35}Br$
${}^{50}Sn$	${}^{51}Sb$	${}^{52}Te$	${}^{53}I$

(۱) ${}^{53}I$ (۲) ${}^{34}Se$ (۳) ${}^{15}P$ (۴) ${}^6C$

کد سوال: ۱۲۷۹۱۷ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - سخت

۳۱. فرض کنید در واکنش هسته‌ای تولید یک مول هلیوم از هیدروژن، حدود $0,024g$ ماده به انرژی تبدیل می‌شود. انرژی حاصل از واکنشی که $0,4g$ هلیوم تولید کند، چند روز انرژی مورد نیاز یک کارگاه ذوب آهن، با توان تولید ۱ تن آهن در روز را تأمین می‌کند؟

$$C^2 = 10 \frac{17 m^2}{s^2}, \quad C^2 = \frac{g}{mol} = 4 = \text{جرم مولی هلیوم} = 240 J = \text{انرژی لازم برای تولید یک گرم آهن}$$

(۱) ۱۰ روز   (۲) ۱۰۰ روز   (۳) ۲۴ روز   (۴) ۲۴۰ روز

کد سوال: ۱۲۷۹۲۵ - قلم‌چی-۱۳۹۶ - سخت

۳۲. اگر تعداد اتم‌های هیدروژن موجود در ۰.۳۴ گرم H_2S برابر 1.204×10^n باشد، n کدام است؟
 ($H : 1, S = 32g \cdot mol^{-1}$)

- ۱۸ (۱)   ۱۹ (۲)   ۲۱ (۳)   ۲۲ (۴)

کد سوال: ۱۲۷۹۳۵ - قلم چی - ۱۳۹۶ - سخت

۳۳. نسبت مجموع ذرات بنیادی ${}^2_1H$ به ${}^3_1H$ ، چند برابر نسبت مجموع ذرات بنیادی باردار ${}^3_1H$ به ${}^1_1H$ است؟

- ۱ (۱) $\frac{3}{8}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳)   ۲ (۴)

کد سوال: ۱۲۷۹۳۶ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۳۴. نسبت تعداد نوترون‌های عناصر ستون ۱ به تعداد الکترون‌های عناصر ستون ۲ در هر ردیف، در کدام گزینه بدرستی مقایسه شده است؟

- (۱) $A > D > C > B$ (۲) $B > A > C > D$ (۳) $A > B > C > D$ (۴) $A > B > D > C$

۲	۱	ستون ردیف
${}^7_3Li^+$	${}^4_2He$	A
${}^{16}_8O^{2-}$	${}^{12}_6C$	B
${}^{65}_{30}Zn^{2+}$	${}^{24}_{12}Mg$	C
${}^{35}_{17}Cl^-$	${}^{19}_9F$	D

کد سوال: ۱۲۷۹۴۵ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۳۵. اگر در یک واکنش ۰.۳۴ گرم ماده به انرژی تبدیل شود، مقدار انرژی آزاد شده تقریباً چند کیلوگرم یخ را ذوب می‌کند؟
 (فرض کنید برای ذوب شدن یک گرم یخ ۳۴۰ ژول انرژی لازم است.)

- ۹ × ۱۰^۵ (۱)   ۹ × ۱۰^۸ (۲)   ۱.۰۴ × ۱۰^{۱۴} (۳)   ۱.۰۴ × ۱۰^{۱۱} (۴)

کد سوال: ۱۲۷۹۴۸ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۳۶. چند مورد از جملات زیر نادرست است؟

- (آ) عناصر سازنده‌ی مشتری، عنصرهای گازی جدول عناصر می‌باشند.
 (ب) هیدروژن و اکسیژن به ترتیب بیش‌ترین عناصر سازنده‌ی سیاره‌های مشتری و زمین هستند.
 (پ) هیدروژن، هلیم و اکسیژن به ترتیب بیش‌ترین عناصر سازنده‌ی مشتری می‌باشد.
 (ت) بعد از آهن، کلسیم دومین فلز سازنده‌ی کره زمین می‌باشد.
 (ث) عمده‌ی عناصر سازنده‌ی مشتری نافلزات سبک جدول عناصر می‌باشند.

- ۵ (۱)   ۴ (۲)   ۳ (۳)   ۲ (۴)

کد سوال: ۱۲۷۹۵۸ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۳۷. اگر تعداد الکترون‌های X^{3+} ، $\frac{m+1}{n-2}$ برابر تعداد نوترون‌های ${}^m_nY^-$ باشد، تعداد نوترون‌های Z را تعیین کنید.

- ۱۰ (۱)   ۲ (۲)   ۷ (۳)   ۱۱ (۴)

کد سوال: ۱۲۷۹۶۶ - قلم چی - ۱۳۹۶ - سخت

۳۸. چند مورد از عبارات‌های زیر در مورد عنصری با بیشترین فراوانی در سطح سیاره مشتری درست است؟
 الف) بعد از انفجار عظیم (مهبانگ) نخستین عنصری بود که پا به عرصه‌ی جهان گذاشت.
 ب) فراوان‌ترین ایزوتوپ آن درصد فراوانی بالای ۹۹٪ دارد.

پ) تعداد نوترون‌های رادیوایزوتوپ غیر ساختگی آن با تعداد پروتون‌های نخستین گاز نجیب برابر است.
 ت) برخلاف سیاره مشتری، درصد فراوانی آن در میان عناصر سازنده‌ی سیاره‌ی زمین بسیار پایین است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

کد سوال: ۱۲۷۹۶۸ - قلم چی - ۱۳۹۶ - متوسط

۳۹. تعداد مول‌های موجود در ۱۱٫۲ گرم آهن، چند برابر تعداد مول‌های موجود در ۰٫۶۴ گرم مس است؟
 $(Fe = 56, Cu = 64 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1})$

۱ (۱) $\frac{1}{20}$ ۲ (۲) $\frac{1}{10}$ ۳ (۳) ۱۰ ۴ (۴) ۲۰

کد سوال: ۱۲۸۱۸۴ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۴۰. کدام مطلب نادرست است؟ ($N = 14$)

۱) ۰٫۳ مول گاز نیتروژن شامل ۴٫۲ گرم از آن است.

۲) اتم گرم هر عنصر، برابر جرم یک مول از اتم آن عنصر است.

۳) هر مول از یک گونه‌ی شیمیایی، شامل $10^{23} \times 6.021$ ذره از آن است.

۴) جرم مولی عنصرها را می‌توان از روی داده‌های تجربی موجود در جدول‌های تناوبی عنصرها به دست آورد.

کد سوال: ۱۲۸۱۸۸ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۴۱. ۱۲۸٫۹ گرم کربن دی‌اکسید دارای چند مول است؟ ($O = 16, C = 12$)

۱ (۱) ۲٫۹۲ ۲ (۲) ۳٫۸۱ ۳ (۳) ۴٫۶ ۴ (۴) ۱٫۴

کد سوال: ۱۲۸۱۸۹ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۴۲. اگر ۰٫۵ متر سیم آهن، ۱٫۴ گرم جرم داشته باشد، چند متر از آن را باید برداشت تا جرم آن برابر یک مول آهن باشد؟
 $(Fe = 56)$

۱ (۱) ۱۰ ۲ (۲) ۱۵ ۳ (۳) ۲۰ ۴ (۴) ۲۵

کد سوال: ۱۲۸۱۹۱ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۴۳. شمار مول‌ها در ۴٫۸ گرم مس با شمار مول‌ها در چند گرم روی برابر است؟ ($Zn = 65, Cu = 64 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

۱ (۱) ۴٫۸۷۵ ۲ (۲) ۴٫۶۴۵ ۳ (۳) ۴٫۷۶۵ ۴ (۴) ۴٫۹۲۵

کد سوال: ۱۲۸۱۹۵ - منتا - ۱۳۹۶ - سخت

۴۴. تعداد کل اتم‌ها در ۳ گرم منیزیم سولفات، با تعداد کل اتم‌ها در چند گرم آهن برابر است؟

$(Fe = 56, O = 16, S = 32, Mg = 24, \text{g} \cdot \text{mol}^{-1})$

۱ (۱) ۸٫۴ ۲ (۲) ۱٫۳۹

۳ (۳) $10^{22} \times 6.022 \times 10^{22}$ ۴ (۴) ۱٫۴

کد سوال: ۱۲۸۲۰۰ - منتا - ۱۳۹۶ - سخت

۴۵. ۰٫۱ مول کلسیم و ۰٫۲ مول نئون از نظر جرم (بر حسب گرم) و نیز از لحاظ عده اتم‌ها به ترتیب چگونه‌اند؟
 ($Ca = 40$, $Ne = 20 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

- (۱) متفاوت - متفاوت (۲) متفاوت - یکسان (۳) یکسان - متفاوت (۴) یکسان - یکسان

کد سوال: ۱۲۸۲۰۴ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۴۶. $3,01 \times 10^{21}$ مولکول فسفر سفید (P_4) چند گرم جرم دارد؟ ($P = 31 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

- (۱) ۱,۲۴ (۲) ۰,۳۱ (۳) ۰,۶۲ (۴) ۱۲,۴

کد سوال: ۱۲۸۲۰۵ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۴۷. تعداد مولکول‌ها، در یک گرم اکسیژن بیش‌تر است یا در یک گرم هیدروژن؟ چرا؟ ($O = 16$, $H = 1 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

- (۱) هیدروژن - به دلیل کم‌تر بودن ظرفیت آن
 (۲) هیدروژن - به دلیل کم‌تر بودن جرم مولی آن
 (۳) اکسیژن - به دلیل بیش‌تر بودن جرم مولی آن
 (۴) اکسیژن - به دلیل بیش‌تر بودن ظرفیت آن

کد سوال: ۱۲۸۲۰۶ - منتا-۱۳۹۶ - سخت

۴۸. تعداد اتم‌ها در ۸ گرم اکسیژن با تعداد اتم‌های چند گرم منیزیم برابر است؟ ($O = 16$, $Mg = 24$)

- (۱) ۸ (۲) ۱۲ (۳) ۱۸ (۴) ۲۴

کد سوال: ۱۲۸۲۰۷ - منتا-۱۳۹۶ - سخت

۴۹. دو متر سیم مسی ۶٫۴ گرم جرم دارد. یک سانتی‌متر از این سیم دارای چند اتم مس است؟ ($Cu = 64 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

- (۱) $3,01 \times 10^{20}$ (۲) $6,02 \times 10^{21}$ (۳) $1,204 \times 10^{21}$ (۴) $3,011 \times 10^{23}$

کد سوال: ۱۲۸۲۰۸ - منتا-۱۳۹۶ - سخت

۵۰. ۰٫۲ مول آهن چند گرم جرم و چند اتم آهن را در بردارد؟ ($Fe = 56 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

- (۱) ۱۲٫۱۲ , $12,04 \times 10^{21}$ (۲) ۱۲٫۱۲ , $6,02 \times 10^{20}$
 (۳) ۱۱٫۲ , $12,04 \times 10^{22}$ (۴) ۱۱٫۲ , $6,02 \times 10^{21}$

کد سوال: ۱۲۸۲۱۵ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۵۱. ۲ مولکول گرم گاز اکسیژن .....

- (۱) دارای $2 \times 6,02 \times 10^{23}$ اتم می‌باشد.
 (۲) دارای $6,02 \times 10^{23}$ مولکول می‌باشد.
 (۳) دارای $4 \times 6,02 \times 10^{23}$ اتم می‌باشد.
 (۴) دارای $2 \times 6,02 \times 10^{23}$ مول می‌باشد.

کد سوال: ۱۲۸۲۱۸ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۵۲. اگر $10^{20} \times 10^3$ اتم در یک عنصر، ۲۰ میلی‌گرم جرم داشته باشد، جرم اتمی آن کدام است؟

- (۱) ۴۰ (۲) ۵۶ (۳) ۶۰ (۴) ۶۵

کد سوال: ۱۲۸۲۲۲ - منتا-۱۳۹۶ - سخت

۵۳. در ۰٫۰۰۹ میلی‌گرم آب، $3,011 \times 10^n$ عدد مولکول آب وجود دارد. n کدام عدد است؟ ($H_2O = 18 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

- (۱) ۱۷ (۲) ۱۹ (۳) ۲۰ (۴) ۲۱

کد سوال: ۱۲۸۲۲۵ - منتا-۱۳۹۶ - سخت

۵۴. در یک گرم از کدام ذرات زیر تعداد اتم‌ها بیشتر است؟

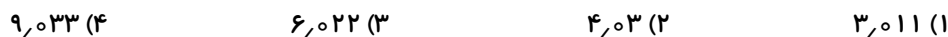
کد سوال: ۱۲۸۲۲۶ - منتا - ۱۳۹۱ - متوسط

۵۵. چند مول فسفر سفید (P_4) دارای $۱۰^{۲۴} \times ۳,۰۱$ اتم است؟

کد سوال: ۱۲۸۲۲۷ - منتا - ۱۳۹۱ - متوسط

۵۶. اگر در ۳ گرم هیدروژن $۱۰^{۲۳} \times x$ عدد مولکول از آن وجود داشته باشد، x کدام عدد است؟ ($H = ۱, g \cdot mol^{-1}$)

کد سوال: ۱۲۸۲۳۱ - منتا - ۱۳۹۱ - سخت

۵۷. کدام گزینه در مورد پروتون صحیح نیست؟

(۱) بسیار سنگین‌تر از الکترون است و وزنی حدود اتم هلیوم دارد.

(۲) بار آن مثبت است و برابر با بزرگی الکترون است.

(۳) داخل هسته است و در یک اتم خنثی تعداد آن با تعداد الکترون برابر است.

(۴) به عده‌ی آن‌ها در یک اتم عدد اتمی می‌گویند.

کد سوال: ۱۲۸۲۳۲ - منتا - ۱۳۹۱ - متوسط

۵۸. اگر یک واحد کربنی معادل $۱۰^{-۲۴} \times ۱,۶۶$ گرم و جرم یک اتم کربن -۱۲، برابر با $۱۰^{-۲۳} \times ۱,۶۶ \times X$ گرم باشد، X کدام عدد است؟

کد سوال: ۱۲۸۲۳۷ - منتا - ۱۳۹۱ - سخت

۵۹. در کدام گونه تفاوت نوترون و الکترون بیش‌تر است؟

کد سوال: ۱۲۸۲۴۷ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۶۰. در یک اتم فرضی تعداد نوترون‌ها دو برابر تعداد الکترون‌ها است. اگر این اتم با گرفتن دو الکترون ساختار الکترونی ${}_{18}Ar$ را پیدا کند عدد جرمی آن کدام است؟

کد سوال: ۱۲۸۲۵۰ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۶۱. تفاوت تعداد الکترون‌ها و نوترون‌های اتم ${}_{26}^{۵۲}X$ کدام است؟

کد سوال: ۱۲۸۲۵۲ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۶۲. کدام دو یون با F^{-} هم الکترون هستند؟

کد سوال: ۱۲۸۲۵۳ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۶۳. اگر یون XH_4^+ ، دارای ۱۰ الکترون باشد، عدد اتمی عنصر X چند است؟

- (۱) ۸ (۲) ۷ (۳) ۶ (۴) ۵

کد سوال: ۱۲۸۲۵۴ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۶۴. در یک اتم تعداد نوترون‌ها ۱٫۲۵ برابر تعداد الکترون‌ها است. اگر این اتم با گرفتن دو الکترون با ${}_{18}^{40}Ar$ هم الکترون شود، عدد جرمی آن کدام است؟

- (۱) ۳۲ (۲) ۳۸ (۳) ۳۴ (۴) ۳۶

کد سوال: ۱۲۸۲۵۶ - منتا - ۱۳۹۶ - سخت

۶۵. اگر جرم الکترون با تقریب برابر $\frac{1}{2000}$ جرم هر یک از ذره‌های پروتون و نوترون فرض شود، نسبت جرم الکترون‌ها در اتم ${}_{Z}^A$ ، به جرم این اتم به کدام کسر نزدیک‌تر است؟

- (۱) $\frac{1}{4000}$ (۲) $\frac{1}{2000}$ (۳) $\frac{1}{1000}$ (۴) $\frac{1}{5000}$

کد سوال: ۱۲۸۲۵۷ - منتا - ۱۳۹۶ - سخت

۶۶. کدام مطلب درباره‌ی «اتمی با ۱۷ الکترون و ۲۰ نوترون، نادرست است؟

- (۱) دارای ۳۴ ذره‌ی زیراتمی باردار است.
 (۲) هسته‌ی این اتم دارای ۳۷ نوکلئون است.
 (۳) نسبت تعداد نوترون‌ها به پروتون‌های آن از ۱٫۵ کم‌تر است.
 (۴) با اتمی که عدد جرمی آن ۴۰ و دارای ۲۰ الکترون می‌باشد، ایزوتوپ است.

کد سوال: ۱۲۸۲۶۰ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۶۷. کدام مطلب درست است؟

- (۱) پایداری ایزوتوپ‌ها به تعداد نوکلئون‌ها بستگی دارد.
 (۲) برخی از هسته‌هایی که ۸۴ یا بیش از این تعداد پروتون دارند، ناپایدار هستند.
 (۳) هسته‌های ناپایدار بر اثر واکنش‌های تلاشی هسته‌ای به هسته‌های ناپایدار کوچک‌تری تبدیل می‌شوند.
 (۴) اگر برای هسته‌ای نسبت تعداد پروتون‌ها به نوترون‌ها ۱٫۵ یا بیش از این باشد، هسته‌ی یاد شده ناپایدار خواهد بود.

کد سوال: ۱۲۸۲۶۱ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

۶۸. اکسیژن سه ایزوتوپ $({}_{8}^{16}O, {}_{8}^{17}O, {}_{8}^{18}O)$ و هیدروژن نیز سه ایزوتوپ $({}_{1}^1H, {}_{1}^2H, {}_{1}^3H)$ دارد. با توجه به تعداد ایزوتوپ‌های این دو عنصر، در یک نمونه‌ی طبیعی آب چند نوع مولکول آب می‌توان یافت؟

- (۱) ۱۸ (۲) ۱۶ (۳) ۴ (۴) ۸

کد سوال: ۱۲۸۲۶۲ - منتا - ۱۳۹۶ - سخت

۶۹. با توجه به ایزوتوپ‌های اکسیژن، در یک نمونه‌ی طبیعی گاز اکسیژن، چند نوع مولکول اکسیژن می‌توان یافت؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

کد سوال: ۱۲۸۲۶۵ - منتا - ۱۳۹۶ - متوسط

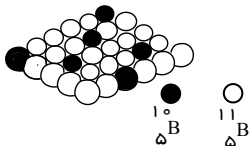

۷۷. عنصر بور در طبیعت دارای دو ایزوتوپ ^{10}B و ^{11}B است، اگر جرم اتمی میانگین بور ۱۰٫۸ باشد، درصد فراوانی ^{10}B و ^{11}B به ترتیب کدام است؟

- (۱) ۴۰ و ۶۰ (۲) ۲۰ و ۸۰ (۳) ۴۰ و ۶۰ (۴) ۸۰ و ۲۰

کد سوال: ۱۲۸۲۷۵ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۷۸. با توجه به شکل روبه‌رو، فراوانی ..... برابر ..... درصد و جرم اتمی میانگین بور ..... است.

- (۱) ^{10}B ، ۸۰، ۲۰
 (۲) ^{10}B ، ۲۰، ۸۰
 (۳) ^{11}B ، ۲۰، ۸۰
 (۴) ^{10}B ، ۸۰، ۲۰

کد سوال: ۱۲۸۲۷۶ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۷۹. عنصر x دارای دو ایزوتوپ طبیعی ^{37}X و $^{\text{A}}\text{X}$ با جرم اتمی میانگین $35/5$ است. اگر درصد فراوانی ^{37}X برابر ۲۵٪ باشد، مقدار A کدام است؟

- (۱) ۳۸ (۲) ۳۴ (۳) ۳۵ (۴) ۳۶

کد سوال: ۱۲۸۲۷۸ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۸۰. ترکیب درصد ایزوتوپ‌های پایدار استرانسیم به قرار زیر است. جرم اتمی استرانسیم کدام است؟ (المپیاد ۱۳۷۹)
 $^{84}\text{Sr} : \% 0,56$ ، $^{86}\text{Sr} : \% 9,86$ ، $^{87}\text{Sr} : \% 7,00$ ، $^{88}\text{Sr} : \% 82,58$

- (۱) ۸۸ (۲) ۸۶ (۳) ۸۲٫۵۸ (۴) ۸۷٫۷۱

کد سوال: ۱۲۸۲۷۹ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۸۱. اتم x دارای ۳ ایزوتوپ $^{a+1}_{12}\text{x}$ ، $^{a+2}_{12}\text{x}$ و $^{a+3}_{12}\text{x}$ می‌باشد. در صورتی که درصد فراوانی آن‌ها به ترتیب برابر ۲۰، ۷۰ و ۱۰ و جرم اتمی میانگین اتم x برابر $24,4 \text{ amu}$ باشد، در ایزوتوپ سنگین‌تر چند نوترون وجود دارد؟

- (۱) ۱۲ (۲) ۱۳ (۳) ۱۴ (۴) ۱۵

کد سوال: ۱۲۸۲۸۰ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۸۲. برای عنصر A نسبت فراوانی ایزوتوپ سنگین‌تر به ایزوتوپ سبک‌تر برابر $\frac{2}{5}$ است. این عنصر دارای دو ایزوتوپ A^{M-1} و A^{M+1} است. جرم اتمی میانگین این عنصر کدام است؟

- (۱) $M - \frac{3}{7}$ (۲) $\frac{2M+5}{7}$ (۳) $M - \frac{5}{7}$ (۴) $M + \frac{2}{5}$

کد سوال: ۱۲۸۲۸۱ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۸۳. یون X^{-} دارای ۳۶ الکترون است. در صورتی که در یکی از ایزوتوپ‌های عنصر X با فراوانی ۹۰٪ رابطه $A = \frac{16}{7}Z$ برقرار باشد و در ایزوتوپ دیگر اختلاف پروتون و نوترون ۹ باشد، جرم اتمی میانگین عنصر X چند است؟ (A : عدد جرمی، Z : عدد اتمی)

- (۱) ۷۹٫۱ (۲) ۷۹٫۲ (۳) ۷۹٫۹ (۴) ۷۹٫۵

کد سوال: ۱۲۸۲۸۲ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۸۴. این بخش از مدل اتمی بور که می‌گوید ..... با دانسته‌های امروزی مطابقت ندارد.

- (۱) الکترون مجاز است تنها مقادیر معینی انرژی را بپذیرد.
- (۲) انرژی الکترون با فاصله‌ی آن از هسته رابطه مستقیم دارد.
- (۳) الکترون در مسیری دایره‌ای شکل به دور هسته گردش می‌کند.
- (۴) پایین‌ترین تراز انرژی ممکن در اتم را حالت پایه می‌گویند.

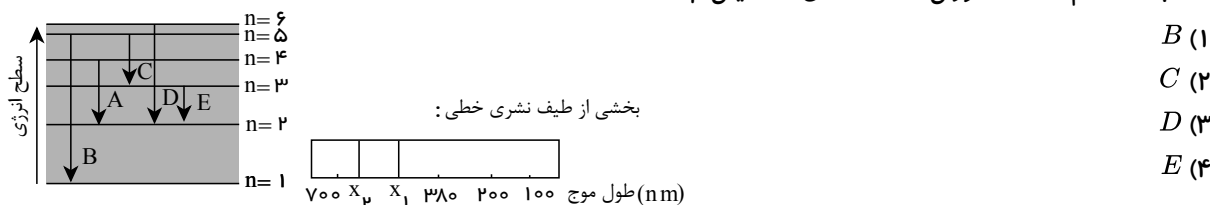
کد سوال: ۱۲۸۲۸۵ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۸۵. در بخش مرئی طیف نشری خطی هیدروژن، چهار خط طیفی با طول موج‌های $۴۱۰,۴۳۴,۴۸۶$ و ۶۵۶ نانومتر دیده می‌شود. خط طیفی ۴۳۴ نانومتر مربوط به کدام انتقال الکترونی است؟

- (۱) $n = 3 \rightarrow n = 2$
- (۲) $n = 5 \rightarrow n = 2$
- (۳) $n = 4 \rightarrow n = 2$
- (۴) $n = 6 \rightarrow n = 2$

کد سوال: ۱۲۸۲۸۹ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۸۶. طبق مدل اتمی بور، برای توجیه طیف نشری خطی اتم هیدروژن، هر انتقال الکترونی از یک تراز انرژی بالاتر به یک تراز انرژی پایین‌تر، یک خط طیفی را در طیف نشری خطی به وجود می‌آورد. اگر انتقال الکترونی A با خط طیفی X_1 در طیف نشری خطی مشخص شده باشد، کدام انتقال الکترونی نشان‌دهنده‌ی خط طیفی X_2 است؟

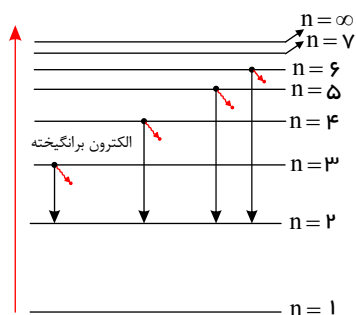
کد سوال: ۱۲۸۲۹۰ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۸۷. در شکل زیر که مربوط به طیف نشری خطی اتم هیدروژن است. کدام انتقال الکترونی مربوط به بخش نامرئی، کدام انتقال مربوط به خط قرمز و کدام انتقال الکترونی طول موج کوتاه‌تری دارد؟ (از راست به چپ)

- (۱) A, C, D
- (۲) A, D, B
- (۳) B, D, D
- (۴) B, C, B

کد سوال: ۱۲۸۲۹۱ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۸۸. با توجه به شکل مقابل کدام عبارت درست است؟

- (۱) شکل مربوط به علت ایجاد بخش نامرئی طیف نشری خطی هیدروژن است.
- (۲) پرتویی که در اثر انتقال الکترون از $n = 3$ به $n = 2$ ایجاد شده، بیش‌ترین انحراف را در منشور دارد.
- (۳) این شکل با کوانتومی در نظر گرفتن ترازهای انرژی قابل توجیه نیست.
- (۴) فرکانس پرتوی حاصل از انتقال الکترونی $n = 6$ به $n = 2$ ، بیش‌تر از $n = 3$ پرتوی دیگر نشان داده شده است.

کد سوال: ۱۲۸۲۹۲ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۸۹. منظور از اصل آفبا کدام است؟

- (۱) شروع از اتم هیدروژن و سپس یک به یک افزودن بر تعداد پروتون‌های هسته و الکترون‌های پیرامون آن
 (۲) ساختن آرایش الکترونی اتم عنصرهای سنگین‌تر از هیدروژن به ترتیب افزایش جرمی اتمی
 (۳) شیوهی دست یافتن به تعداد پروتون‌های یک اتم از اتم دیگر
 (۴) ابتدا نیمه‌ی پر شدن اوربیتال‌های هم انرژی و سپس پر شدن آن‌ها

کد سوال: ۱۲۸۲۹۴ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۹۰. در اتم آهن (${}^{56}\text{Fe}$) ..... تراز فرعی انرژی از الکترون اشغال شده‌اند که از میان آن‌ها، ..... تراز دو الکترونی و ..... تراز شش الکترونی‌اند. (اعداد را از راست به چپ بخوانید)

(۱) ۲ و ۴ و ۶ (۲) ۴ و ۲ و ۶ (۳) ۷ و ۴ و ۳ (۴) ۷ و ۳ و ۴

کد سوال: ۱۲۸۲۹۹ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۹۱. در اتم ژرمانیم (${}^{32}\text{Ge}$)، ..... لایه (سطح انرژی) و ..... زیرلایه (ترازهای فرعی) انرژی از الکترون اشغال شده است که از میان آن‌ها، ..... زیرلایه، هریک دارای دو الکترون و ..... زیرلایه، هر یک دارای شش الکترون است.

(۱) پنج- ده - شش- دو (۲) چهار- هشت- پنج- سه
 (۳) چهار- هشت- پنج- دو (۴) پنج- ده- شش- سه

کد سوال: ۱۲۸۳۰۰ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۹۲. اگر تفاوت شمار الکترون‌ها و نوترون‌های اتم عنصر ${}^{75}\text{A}$ برابر ۹ باشد، عدد اتمی عنصر A و شمار الکترون‌های لایه‌ی ظرفیت اتم آن کدامند؟ (عددها از راست به چپ بخوانید).

(۱) ۳, ۳۱ (۲) ۵, ۳۱ (۳) ۳, ۳۳ (۴) ۵, ۳۳

کد سوال: ۱۲۸۳۰۳ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۹۳. عدد اتمی عنصری برابر ۴۲ است. تعداد الکترون‌های موجود در هر یک از لایه‌های اتم این عنصر، در کدام گزینه درست نشان داده شده است؟

(۱) ۲ / ۸ / ۱۸ / ۱۸ / ۲ (۲) ۲ / ۸ / ۱۸ / ۵ / ۱
 (۳) ۲ / ۸ / ۱۸ / ۱۲ / ۲ (۴) ۲ / ۸ / ۱۸ / ۱۳ / ۱

کد سوال: ۱۲۸۳۱۱ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۹۴. اتم کدام عنصر دارای چهار الکترون ظرفیتی بوده و آخرین لایه‌ی الکترونی آن، $n = 4$ با چهار الکترون است؟

(۱) ${}^{22}\text{Ti}$ (۲) ${}^{32}\text{Ge}$ (۳) ${}^{34}\text{Se}$ (۴) ${}^{16}\text{S}$

کد سوال: ۱۲۸۳۱۲ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۹۵. در اتم کدام عنصر، تعداد زیرلایه‌های اشغال شده از الکترون، دو برابر تعداد الکترون‌های ظرفیتی است؟

(۱) ${}^{31}\text{Ga}$ (۲) ${}^{34}\text{Se}$ (۳) ${}^{33}\text{As}$ (۴) ${}^{32}\text{Ge}$

کد سوال: ۱۲۸۳۱۳ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۹۶. اگر عدد جرمی عنصر M برابر ۱۰۶ و تفاوت شمار نوترون‌های آن با شمار پروتون‌های آن برابر ۱۴ باشد، عدد اتمی این عنصر و شمار الکترون‌های بیرونی‌ترین لایه‌ی یون M^{2+} کدامند؟ (عددها را از راست به چپ بخوانید).

(۱) ۸, ۴۸ (۲) ۶, ۴۶ (۳) ۸, ۴۶ (۴) ۶, ۴۸

کد سوال: ۱۲۸۳۱۷ - منتا-۱۳۹۶ - متوسط

۹۷. آرایش الکترونی کدام گونه‌ی شیمیایی با آرایش الکترونی هر یک از سه گونه دیگر تفاوت دارد؟

کد سوال: ۱۲۸۳۱۹ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۹۸. کدام سه گونه‌ی شیمیایی، آرایش الکترونی یکسانی دارند؟

کد سوال: ۱۲۸۳۲۰ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۹۹. آرایش الکترونی کاتیون ${}_{30}Zn^{2+}$ به ترتیب از راست به چپ با آرایش الکترونی کدام گونه یکسان بوده و شمار نوترون‌های آن با کدام گونه برابر است؟

کد سوال: ۱۲۸۳۲۲ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۰۰. آرایش الکترونی کدام گونه با سه گونه دیگر تفاوت دارد؟

کد سوال: ۱۲۸۳۲۳ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۰۱. کدام آرایش الکترونی زیر را می‌توان فقط به آخرین تراز یک کاتیون پایدار نسبت داد؟

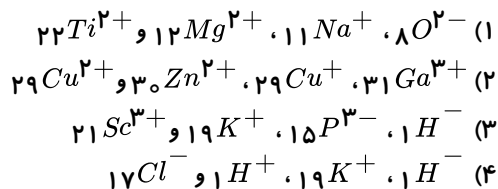
کد سوال: ۱۲۸۳۲۴ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۰۲. از بین یون‌های ${}_{15}P^{3-}, {}_{3}Li^{+}, {}_{34}Se^{2-}, {}_{24}Cr^{3+}, {}_{9}F^{-}$ و ${}_{20}Ca^{2+}$ ، آرایش الکترونی ..... یون یکسان بوده و یون ..... دارای آرایش الکترونی گاز نجیب ..... است.

کد سوال: ۱۲۸۳۲۵ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۰۳. کدام دسته از یون‌ها، همگی دارای آرایش الکترونی گاز نجیب هستند؟

کد سوال: ۱۲۸۳۳۱ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۰۴. یون X^{2+} دارای ۲۷ الکترون است، کدام مطلب درست است؟

- (۱) آرایش الکترونی X^{2+} به صورت $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^1$ است.
 (۲) عدد اتمی X برابر ۲۷ بوده و در شش زیر لایه‌ی آن الکترون وجود دارد.
 (۳) در X^{2+} هفت زیرلایه از الکترون اشغال شده و عدد اتمی آن برابر ۲۹ است.
 (۴) لایه‌ی الکترونی سوم X^{2+} ، هفده الکترون دارد.

کد سوال: ۱۲۸۳۳۳ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۰۵. در کدام دو گونه‌ی شیمیایی زیر، شمار الکترون‌های زیرلایه‌ی $3d$ در یک گونه دو برابر شمار الکترون‌های زیرلایه‌ی $3d$ گونه‌ی دیگری است و تفاوت شمار الکترون‌های آنها برابر ۵ است؟

- (۱) $26Cr$ ، $25Y^{3+}$ ، $30D^{2+}$ ، $23X$
 (۲) $30D^{2+}$ ، $35Y$ ، $23X^{2+}$ ، $26Cr$
 (۳) $23X^{2+}$ ، $26Cr$

کد سوال: ۱۲۸۳۳۴ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۱۰۶. کروم ($24Cr$) از دسته عنصرهای ..... است که زیرلایه‌ی ..... اتم آنها در حال پرشدن است و آرایش الکترونی لایه‌ی ظرفیت اتم آن به صورت ..... است.

- (۱) اصلی $4s^2 4p^4 - 4p$
 (۲) اصلی $4s^2 4p^3 - 4p$
 (۳) واسطه $3d^4 4s^2 - 3d$
 (۴) واسطه $3d^5 4s^1 - 3d$

کد سوال: ۱۲۸۳۳۵ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۰۷. آرایش الکترونی کدام عنصر به درستی نشان داده نشده است؟

- (۱) $26Fe = [Ar] 3d^6 4s^2$
 (۲) $39Y = [Kr] 3d^1 4s^2$
 (۳) $24Cr = [Ar] 3d^5 4s^1$
 (۴) $33As = [Ar] 3d^1 4s^2 4p^3$

کد سوال: ۱۲۸۳۳۶ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۰۸. عنصر $29X$ از عناصر ..... است که زیرلایه‌ی ..... اتم آنها در حال پرشدن است و آرایش الکترونی لایه‌ی ظرفیت اتم آنها به صورت ..... است.

- (۱) اصلی، $4p^1$ ، p ، اصلی، $4p^3$ ، p ، اصلی، $4p^3$
 (۲) اصلی، $4p^3$ ، p ، اصلی، $4p^3$
 (۳) واسطه $3d^1 4s^1$ ، d ، واسطه $3d^1 4s^1$ ، d ، واسطه $3d^9 4s^2$
 (۴) واسطه $3d^9 4s^2$ ، d ، واسطه $3d^9 4s^2$ ، d ، واسطه $3d^9 4s^2$

کد سوال: ۱۲۸۳۳۷ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۰۹. اتم کدام دو عنصر، هر یک دارای شش الکترون ظرفیتی است؟

- (۱) $26Fe$ و $36Kr$ (۲) $16S$ و $29Cu$ (۳) $24Cr$ و $34Se$ (۴) $33As$ و $35Br$

کد سوال: ۱۲۸۳۳۹ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۱۰. در اتم کدام عنصر، تعداد زیرلایه‌های الکترونی پر، دو برابر تعداد الکترون‌های ظرفیتی است؟

- (۱) $36Kr$ (۲) $24Cr$ (۳) $20Ca$ (۴) $21Sc$

کد سوال: ۱۲۸۳۴۰ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۱۱. بیشینه گنجایش لایه‌ی چهارم در اتم‌ها ..... الکترون است و در این لایه، وجود الکترونی با مجموعه عددهای کوانتومی $n = 4$ و $l = 2$ امکان پذیر است.

- (۱) 16 ، $ml = +2$ (۲) 32 ، $ml = -2$ (۳) 16 ، $ml = -3$ (۴) 32 ، $ml = +3$

کد سوال: ۱۲۸۳۴۵ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۱۲. نسبت شمار الکترون‌های اتم ^{29}Cu که عددهای کوانتومی $l = 2$ دارند به شمار الکترون‌هایی که عدد کوانتومی $l = 1$ دارند، کدام است؟ (با کمی تغییر)

- (۱) $\frac{3}{4}$ (۲) $\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{5}{3}$ (۴) $\frac{1}{5}$

کد سوال: ۱۲۸۳۴۷ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۱۳. کدام عدد اتمی مربوط به عنصری است که اتم آن دارای هشت الکترون با $n = 5$ و ده الکترون با $l = 0$ است؟

- (۱) ۵۰ (۲) ۴۲ (۳) ۳۴ (۴) ۵۴

کد سوال: ۱۲۸۳۴۸ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۱۱۴. با توجه به داده‌های جدول زیر، جرم مولکولی ترکیب AX_3 چند amu است؟ (عدد جرمی را برابر جرم اتمی با یکای amu در نظر بگیرید.)

ایزوتوپ	^{45}A	^{47}A	^{35}X	^{37}X
درصد فراوانی	۱۰	۹۰	۲۰	۸۰

- (۱) $213,6$ (۲) $203,4$ (۳) $198,5$ (۴) $188,7$

کد سوال: ۱۲۸۳۴۹ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۱۵. اتمی با عدد اتمی ۲۹ دارای سه ایزوتوپ با تعداد نوترون‌های ۳۴، ۳۵ و x می‌باشد. اگر درصد فراوانی آن‌ها به ترتیب ۵۰، ۳۰ و ۲۰ و جرم اتمی میانگین آن‌ها برابر $63,9$ باشد، x کدام است؟

- (۱) ۳۴ (۲) ۳۶ (۳) ۳۷ (۴) ۳۸

کد سوال: ۱۲۸۳۵۰ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۱۶. طیف نشری اتم هیدروژن به صورت ..... است که در انرژی‌های بالا فاصله‌ی خطوط رنگی از یکدیگر ..... بوده و این طیف نتیجه‌ی .....

- (۱) خطی - بیش‌تر - بازگشت الکترون برانگیخته به ترازهای انرژی پایین‌تر است.
 (۲) خطی - کم‌تر - بازگشت الکترون برانگیخته به ترازهای انرژی پایین‌تر است.
 (۳) پیوسته - بیش‌تر - جذب انرژی توسط الکترون و انتقال آن به ترازهای انرژی بالاتر است.
 (۴) پیوسته - کم‌تر - بازگشت الکترون برانگیخته به ترازهای انرژی پایین‌تر است.

کد سوال: ۱۲۸۳۵۱ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

۱۱۷. عنصری دارای دو ایزوتوپ ^{17}X و $^{17}\text{X}^{A+2}$ است. اگر تعداد نوترون‌های $^{A}\text{X}^{-}$ با تعداد الکترون‌های آن برابر باشد و جرم اتمی میانگین عنصر X برابر $35,75$ باشد، درصد فراوانی ایزوتوپ سبک‌تر کدام است؟

- (۱) ۲۵ (۲) $37,5$ (۳) $62,5$ (۴) ۷۵

کد سوال: ۱۲۸۳۵۲ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۱۱۸. عنصر A دارای سه ایزوتوپ ^{84}A ، ^{86}A ، ^{88}A است. اگر درصد فراوانی سبک‌ترین ایزوتوپ آن 20% و جرم اتمی میانگین A برابر $86,4$ باشد، درصد فراوانی دو ایزوتوپ دیگر به ترتیب از راست به چپ کدام‌اند؟ (عدد جرمی را به تقریب معادل جرم یک مول از هر ایزوتوپ در نظر بگیرید.)

- (۱) $60,20$ (۲) $40,40$ (۳) $30,50$ (۴) $20,60$

کد سوال: ۱۲۸۳۵۳ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۱۱۹. اگر تفاوت نوترون‌ها با عدد اتمی در یون تک‌اتمی M^{2+} برابر ۱۳ باشد، تعداد الکترون‌های M و آرایش الکترونی لایه‌ی ظرفیت M^{2+} کدام می‌باشد؟

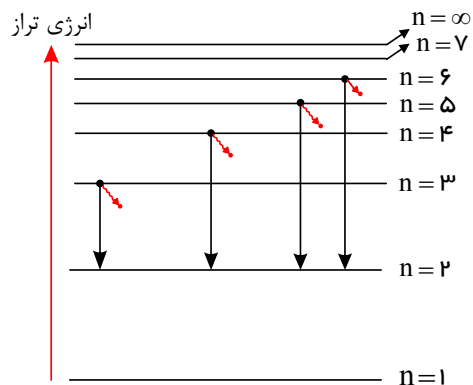
(۴) $3d^8 4s^2, 28$

(۳) $3d^9, 29$

(۲) $3d^8, 28$

(۱) $3d^1 0 4s^1, 29$

کد سوال: ۱۲۸۳۵۴ - منتا- ۱۳۹۶ - سخت

۱۲۰. باتوجه به شکل روبه‌رو کدام گزینه درست است؟

- (۱) شکل مربوط به توجیه بخش مریی طیف نشری خطی اتم هیدروژن با مدل اتمی رادرفورد است.
- (۲) برای تولید یون مثبت باید آن‌قدر انرژی از الکترون گرفته شود تا به تراز $n = \infty$ انتقال یابد.
- (۳) انتقال الکترون از $n = 5$ به $n = 2$ دارای رنگ بنفش و از $n = 4$ به $n = 2$ دارای رنگ سبز است.
- (۴) برای الکترون مناسب‌ترین شیوه برای بازگشت از $n = 3$ به $n = 2$ انتشار نوری با طول موج معین با انرژی برابر با تفاوت انرژی دو تراز مذکور است.

کد سوال: ۱۲۸۳۵۶ - منتا- ۱۳۹۶ - متوسط

تاریخ :

وقت : دقیقه

نام و نام خانوادگی :

تعداد سوالات: ۱۲۰

سپتامبر ۲۰۱۹

گروه آموزشی متنا

موضوع شیمی دهم (* کیهان زانگه الفبای هستی * طبقه بندی عناصرها * شمارش ذره ها از روی جرم * نور کلید شناخت جهان * کشف ساختار اتم)

۱. گزینه ۲ از تکنسیم (${}_{43}^{99}TC$) برای تصویربرداری غده‌ی تیروئید استفاده می‌شود زیرا یون یدید با یونی که حاوی ${}_{53}^{99}TC$ است اندازه‌ی مشابهی دارد و غده‌ی تیروئید هنگام جذب یدید، این یون را نیز جذب می‌کند.

۲. گزینه ۲

یون یدید با یونی که حاوی تکنسیم است اندازه‌ی مشابهی دارد نه با خود تکنسیم.

۳. گزینه ۲ ایزوتوپ‌های یک اتم دارای عدد اتمی یکسان (Z) و عدد جرمی (A) متفاوت هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

پس تعداد پروتون‌ها برابر است. (رد گزینه‌ی ۱ و تأیید گزینه‌ی ۲)

مجموع تعداد پروتون و نوترون را عدد جرمی می‌گویند (رد گزینه‌ی ۳)

هسته‌های ناپایدار با گذشت زمان تغییر می‌کنند. (رد گزینه‌ی ۴)

۴. گزینه ۲ با توجه به تبدیل واحدها برای جرم بر حسب گرم خواهیم داشت:

$$\frac{1gFe}{360 \times 10^6 g} = \frac{250J}{xJ} \Leftrightarrow 360 \times 10^6 g$$

$$x = 9 \times 10^{10} J \Rightarrow E = mc^2 \Rightarrow 9 \times 10^{10} = m(3 \times 10^8)^2 \Rightarrow m = 10^{-6} kg$$

$$= 10^{-6} kg \times \frac{1000g}{1kg} \times \frac{1000mg}{1g} = 1mg$$

۵. گزینه ۱

$$\left. \begin{array}{l} {}_{16}^{32}S^{2-} : e^{-} = 16 + 2 = 18 \\ {}_{13}^{27}Al^{3+} : e^{-} = 13 - 3 = 10 \end{array} \right\} \Rightarrow 18 - 10 = 8$$

۶. گزینه ۲ با توجه به حاشیه‌ی صفحه‌ی ۴ کتاب درسی: عبارت اول و سوم صحیح هستند و عبارت دوم و چهارم نادرست‌اند. در هر ثانیه پنج میلیون تن از جرم خورشید کاسته می‌شود پس قسمتی از ماده به انرژی تبدیل می‌شود لذا جرم هیدروژن مصرفی با جرم هلیوم تولید شده برابر نمی‌باشد و در عبارت آخر که نادرست است خورشید تا پنج میلیارد سال دیگر می‌تواند نورافشانی کند نه پنج میلیون سال دیگر.

۷. گزینه ۲ طبق حاشیه‌ی صفحه‌ی ۹ کتاب درسی رادون: گازی بی‌رنگ، بی‌بو، بی‌مزه و سنگین‌ترین گاز نجیب موجود در طبیعت است. این گاز پیوسته در لایه‌های زیرین زمین در واکنش‌های هسته‌ای تولید می‌شود و به دلیل دما و فشار زیاد در آن لایه‌ها به منافذ و ترک‌های موجود در سنگ‌های سازنده پوسته زمین نفوذ می‌کند و یکی از فراوان‌ترین مواد پرتوزا است که در زندگی ما یافت می‌شود.

۸. گزینه ۲ چون این عنصر با جذب سه الکترون ($Z+3$) تعداد الکترون‌ها نصف عدد جرمی می‌شود خواهیم داشت:

$$e = Z + 3 \Rightarrow e = \frac{A}{2} \Rightarrow (Z + 3) = \frac{A}{2}$$

$$\Rightarrow A = 2(Z + 3) \quad (1)$$

و از تفاوت $A - Z$ تعداد نوترون‌ها حاصل می‌شود یعنی:

$$N = A - Z \quad (2)$$

حال تعداد A را از رابطه‌ی ۱ در رابطه‌ی ۲ قرار می‌دهیم:

$$N = 2(z+3) - z \Rightarrow 2z + 6 - z = z + 6 \quad \text{تعداد نوترون ها}$$

$$N - Z = z + 6 - z = 6$$

↓

و تفاوت نوترون با پروتون

$$z + 6$$

۹. گزینه ۱ چون فراوانی ایزوتوپ دومی دو برابر اولی است و به ازای هر فراوانی ایزوتوپ دوم، دو فراوانی برای ایزوتوپ سوم وجود دارد پس فراوانی ایزوتوپ دوم چهار برابر اولی است یعنی فراوانی‌ها به ترتیب ۱، ۲، ۴ است و به کمک فرمول درصد فراوانی محاسبه را انجام می‌دهیم.

$$A_1 \text{ درصد فراوانی} = \frac{\text{تعداد جزء}}{\text{تعداد کل}} \times 100 = \frac{1}{1+2+4} \times 100 \Rightarrow \frac{100}{7} = 14\%$$

$$A_2 \text{ درصد فراوانی} = \frac{4}{4+2+1} \times 100 = \frac{400}{7} = 57\%$$

۱۰. گزینه ۳ عبارت الف، پ، ت درست‌اند و عبارت (ب) نادرست است. در عبارت (پ) توجه کنید از ۱۱۸ عنصر جدول تناوبی ۹۲ عنصر در طبیعت یافت می‌شوند و ۲۶ عنصر به طور مصنوعی ساخته می‌شوند و درصد آنها به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{درصد عناصر موجود در طبیعت} = \frac{92}{118} \times 100 = 77,96\%$$

$$\text{درصد عناصری که به طور مصنوعی ساخته می‌شوند} = \frac{26}{118} \times 100 = 22,03\%$$

و برای عبارت (ب):

$$E = mc^2$$

$$E = 5 \times 10^9 (3 \times 10^8)^2$$

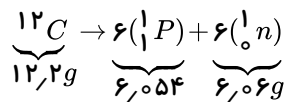
$$E = 4,5 \times 10^{26} J = 4,5 \times 10^{23} kJ$$

۱۱. گزینه ۱ ایزوتوپ‌های هیدروژن:

دو نمونه مخلوط طبیعی آن سه ایزوتوپ (^1H ، ^2H ، ^3H) وجود دارند که دو ایزوتوپ آن پایدار است. ۴ ایزوتوپ ساختگی است.

۵ ایزوتوپ ناپایدار (پروتوزا و رادیوایزوتوپ) می‌گویند. نسبت و تعداد $\frac{N}{Z} \geq 1,5$ دارند. فراوان ترین ایزوتوپ آن (^1H) نوترون ندارد.

۱۲. گزینه ۱

$$\left. \begin{array}{l} \text{مجموع فرآورده‌ها} = 6,06 + 6,054 = 12,114g \\ \text{تغییرات جرم واکنش} (\Delta m) = 12,2 - 12,114 = 0,086g \end{array} \right\} \Rightarrow 8,6 \times 10^{-5} kg$$

$$\Delta E = \Delta mc^2$$

$$\Delta E = 8,6 \times 10^{-5} (3 \times 10^8)^2$$

$$\Delta E = 7,74 \times 10^{12} J$$

۱۳. گزینه ۳ در عبارت $A + z$ که A مجموع پروتون و نوترون را نشان می‌دهد و چون اتم x خنثی است (یون نیست) تعداد الکترون‌ها و پروتون‌ها برابر است.

۱۴. گزینه ۲ عبارت‌های الف، پ، ت، نادرست هستند زیرا:

الف) اخترشیمی یکی از شاخه‌های جذاب شیمی است که به مطالعه‌ی مولکول‌هایی می‌پردازد که در فضاها بین ستاره‌ای یافت می‌شود.

پ) آندرومیا نزدیک‌ترین همسایه به سامانه‌ی خورشیدی است.

ث) دسته‌بندی‌های دیگری قبل از آنکه مندلیف طبقه‌بندی جدول خود را ارائه بدهد انجام شده بود.

۱۵. گزینه ۱ ترتیب فراوانی عنصرها در زمین $Fe > O > Si > Mg > Ni > S > Ca > Al$

ترتیب فراوانی عنصرها در مشتری $H > He > C > O > N > S > Ar > Ne$

۱۶. گزینه ۳ در رادیوایزوتوپ‌ها نسبت تعداد نوترون به پروتون برابر یا بیشتر از ۱٫۵ می‌باشد.

۱۷. گزینه ۳

$$\begin{cases} e + Z + N = 280 & Z + Z + 1,5Z = 280 \\ N = 1,5Z & \Rightarrow 3,5Z = 280 \\ e = Z \text{ در اتم} & Z = 80 \end{cases}$$

${}_{80}^{200}M$ عدد جرمی $A = Z + N = 80 + (1,5 \times 80) = 200$

در مخلوط طبیعی آن سه ایزوتوپ وجود دارد. $\left. \begin{array}{l} \text{هیدروژن دارای ۷ ایزوتوپ است که فقط دو ایزوتوپ } {}^1_1H, {}^2_1H \text{ پایدار است.} \\ \text{لیزوتوپ ناپایدار دارد که رادیوایزوتوپ‌اند.} \\ \text{لیزوتوپ آن ساختگی است.} \\ \text{H با نیم عمر کوتاه‌تر، ناپایدارتر است.} \end{array} \right\}$ ۱۸. گزینه ۱ در ایزوتوپ‌های هیدروژن

۱۹. گزینه ۴ دقت کنید از یون حاوی تکنسیم برای تصویربرداری از غده‌ی تیروئید استفاده می‌شود نه خود تکنسیم. و فقط از

ایزوتوپ $({}^{235}U)$ به عنوان سوخت در راکتور هسته‌ای استفاده می‌شود.

توجه: از ۱۱۸ عنصر جدول دوره‌ای، ۹۲ عنصر در طبیعت یافت می‌شوند و ۲۶ عنصر دیگر ساختگی هستند که درصد فراوانی آنها به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{درصد عنصرها در طبیعت} = \frac{92}{118} \times 100 = 77,96 \approx 78\%$$

$$\text{درصد عنصرهای ساختگی} = \frac{26}{118} \times 100 = 22,03 \approx 22\%$$

۲۰. گزینه ۳ ${}_{20}Ca$: دو خانه بعد از $[18Ar]$ و در دوره‌ی بعد از این گاز نجیب قرار می‌گیرد یعنی گروه ۲ پس کاتیون آن Ca^{2+} است. F یک خانه قبل از $[10Ne]$ قرار دارد و یون منفی (آنیون) F تشکیل می‌دهد. ${}_{37}Rb$ یک خانه بعد از $[36Kr]$ و متعلق به گروه اول است و Rb^+ کاتیون آن است. ${}_{12}Mg$ نیز متعلق به گروه ۲ و کاتیون Mg^{2+} تشکیل می‌دهد.

۲۱. گزینه ۱ جرم یک اتم کربن برابر $12amu$ است پس خواهیم داشت:

$$\text{جرم یک اتم اکسیژن} = 1,32 \times 12 = 15,84amu = 16amu$$

$$\text{جرم یک اتم کلسیم} = 2,5 \times 15,84 = 39,6amu = 40amu$$

۲۲. گزینه ۲

$$\text{جرم اتمی میانگین} = \frac{(\text{فراوانی اولیه} \times \text{جرم اتمی اولی}) + (\text{فراوانی دومی} \times \text{جرم اتمی دومی})}{\text{مجموع فراوانی}}$$

و یا: M : جرم اتمی ایزوتوپ

F : فراوانی ایزوتوپ

$$\text{جرم اتمی میانگین} = \frac{M_1 F_1 + M_2 F_2}{F_1 + F_2}$$

$$\text{جرم اتمی میانگین} = \frac{(35 \times 3) + (37 \times 1)}{4} = 35,5$$

۲۳. گزینه ۱ با تزریق گلوکز حاوی اتم پرتوزا به انسان، توده‌های سرطانی گلوکزهای معمولی و پرتوزا را جذب می‌کنند و غلظت گلوکز در توده سرطانی افزایش می‌یابد و آشکارساز می‌تواند با جذب پرتوهای تابش شده موقعیت را شناسایی کند.

۲۴. گزینه ۴ این رادیوایزوتوپ به ازای هر نیم عمرش (۲ سال) مقدارش به نصف می‌رسد یعنی:

$$100g \xrightarrow{2\text{ سال}} 50g \xrightarrow{2\text{ سال}} 25g \xrightarrow{2\text{ سال}} 12,5g$$

پس با گذشت ۶ سال مقدار این رادیوایزوتوپ به $12,5g$ می‌رسد.

$$\frac{A}{Z}X^3+ \begin{cases} e_x = Z_x - 3 \\ N_x = A_x - Z_x \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} Z_x - 3 = Z_y + 2 \Rightarrow \boxed{Z_x = Z_y + 5} & (1) \\ A_x - Z_x = 34 - Z_y & (2) \end{cases}$$

معادله‌ی (۱) را در معادله‌ی (۲) جاگذاری می‌کنیم.

$$A_x - (Z_y + 5) = 34 - Z_y \Rightarrow A_x = 34 + 5 = 39$$

$$\frac{2m+3}{m-3}X^3- \Rightarrow \begin{cases} e = m \Rightarrow z = m - 3 \\ N = m + 6 \Rightarrow A = Z + N \Rightarrow A = m - 3 + m + 6 = 2m + 3 \end{cases}$$

و در ایزوتوپ‌های یک عنصر، عدد اتمی یکسان ولی عدد جرمی متفاوت است پس دو مورد می‌تواند ایزوتوپ‌های اتم X باشند.

۲۷. گزینه ۲ در نماد ذره‌های بنیادی جرم در بالا و بار الکتریکی نسبی در پایین گذاشته می‌شود: ${}^1_0n, {}^1_+1p, {}^0_{-1}e$ گزینه (آ) نادرست است.

گزینه نادرست دیگر (پ) است زیرا در جدول دوره‌ای جرم اتمی میانگین ایزوتوپ‌های اتم لیتیم گذاشته شده است و این اختلاف مربوط به خطا در اندازه‌گیری جرم نمی‌باشد.

گزینه‌های (ب) و (ت) صحیح هستند.

$$12 = \frac{1}{2}MMg \Rightarrow MMg = 24$$

$$12 = \frac{3}{4}MO \Rightarrow MO = \frac{4 \times 12}{3} = 16$$

$$12 = \frac{3}{10}Mca \Rightarrow Mca = \frac{120}{3} = 40$$

$$O = 16amu$$

باتوجه به جرم اتمی این عناصر: $Ca = 40amu$ می‌توان نسبت جرم مولی این دو ترکیب را محاسبه کرد:

$$Mg = 24amu$$

$$CaCO_3 = 40 + 12 + 3 \times 16 = 100amu \Rightarrow \frac{MgO}{CaCO_3} = \frac{40}{100} = 0,4$$

$$MgO = 24 + 16 = 40amu$$

۲۹. گزینه ۳ ب: خواص شیمیایی در یک گروه مشابه و در یک دوره متفاوت است.

(پ) ۱۱۸ عنصر جدول در ۷ دوره و ۱۸ گروه مرتب شده‌اند.

ت: نماد گاز رادون «Rn» است.

گزینه‌های (ب)، (پ)، (ت) نادرست‌اند.

۳۰. گزینه ۱ در یک اتم خنثی تعداد الکترون و پروتون برابر است ($z = e$):

$$\frac{N}{e} \text{ یا } \frac{N}{Z} = \frac{A}{Y} \quad (1)$$

$$N - Z = 5 \Rightarrow N = 5 + Z \quad (2)$$

$$\xrightarrow{\text{معادله (۲) را در معادله (۱) جایگذاری می‌کنیم}} \frac{5+Z}{Z} = \frac{A}{Y} \Rightarrow 35 + 7Z = 8Z \Rightarrow \boxed{Z = 35}$$

این عنصر با $Z = 35$ اتم Br است و هم گروه آن F و Cl هستند. پس گزینه‌ی (۱) صحیح است.

۳۱. گزینه ۲ ابتدا به ازای ۰٫۴ گرم هلیوم تولید شده باید جرم کاهش یافته برحسب کیلوگرم را بدست آوریم تا در فرمول انیشتین

قرار بدهیم و مقدار انرژی آزاد شده برحسب ژول را بدست آوریم:

$$0,4 \text{ gHe} \times \frac{1 \text{ molHe}}{4 \text{ gHe}} \times \frac{0,0024 \text{ g}}{1 \text{ molHe}} \times \frac{1 \text{ kg}}{1000 \text{ g}} = 2,4 \times 10^{-7} \text{ kg}$$

جرم کاهش یافته بر حسب کیلوگرم را در $E = mc^2$ قرار می دهیم،

* دقت کنید سرعت نور $c^2 = 10^{17}$ داده شده و خواهیم داشت:

$$E = 2,4 \times 10^{-7} \times 10^{17} = 2,4 \times 10^{10} \text{ J}$$

$$2,4 \times 10^{10} \text{ J} \times \frac{1 \text{ gFe}}{240 \text{ J}} \times \frac{1 \text{ kg}}{1000 \text{ g}} \times \frac{1 \text{ Tone}}{1000 \text{ kg}} = 100 \text{ ToneFe}$$

و چون در روز یک تن آهن ذوب می شود پس ۱۰۰ تن آهن معادل ۱۰۰ روز کار در کارگاه است.

۳۲. گزینه ۱ ابتدا جرم مولی H_2S را بدست می آوریم: $H_2S = 2 \times 1 + 32 = 34 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$

و توجه کنید تعداد اتم هیدروژن در H_2S برابر با ۲ است پس می نویسیم:

$$0,034 \text{ mg} \times \frac{1 \text{ g}}{1000 \text{ mg}} = 34 \times 10^{-6} \text{ g}$$

$$34 \times 10^{-6} \text{ g} \times \frac{1 \text{ molH}_2\text{S}}{34 \text{ g}} \times \frac{2 \text{ molH}}{1 \text{ molH}_2\text{S}} \times \frac{6,02 \times 10^{23} \text{ atom}}{1 \text{ molH}} = 1,204 \times 10^{18} \Rightarrow \boxed{x = 18}$$

$$\frac{3}{4} \leftarrow \begin{matrix} 2H \\ 1H \end{matrix} \begin{cases} e = p = n = 1 \\ 1 + 1 + 1 = 3 \end{cases}$$

$$\frac{3}{4} \leftarrow \begin{matrix} 3H \\ 1H \end{matrix} \begin{cases} e = p = 1 \\ n = 2 \end{cases} \Rightarrow 2 + 1 + 1 + 4$$

۳۳. گزینه ۳ ذرات بنیادی: n, p, e برای

ذرات بنیادی باردار فقط p و e هستند:

$$\begin{matrix} 3 \\ 1 \end{matrix} H \quad p = e = 1 \Rightarrow 1 + 1 = 2 \Rightarrow \frac{2}{2} = 1$$

$$\begin{matrix} 1 \\ 1 \end{matrix} H \quad p = e = 1 \Rightarrow 1 + 1 = 2 \Rightarrow \frac{2}{2} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{3}{4} = \frac{3}{4}$$

۳۴. گزینه ۴

ستون (۱)	ستون (۲)			
$\frac{2}{2} = 1$	$\frac{e}{2}$	$\frac{N}{2}$	A	}
$\frac{6}{10}$	10	6	B	
$\frac{12}{28}$	28	12	C	
$\frac{10}{18}$	18	10	D	
				$\Rightarrow A > B > D > C$

$$0,0034g \times \frac{1kg}{1000g} = 34 \times 10^{-7}kg$$

$$E = mc^2 \Rightarrow E = 34 \times 10^{-7} (3 \times 10^8)^2 \Rightarrow E = 3,06 \times 10^{11} J$$

$$3,06 \times 10^{11} J \times \frac{1g}{340J} \times \frac{1kg}{1000g} = 9 \times 10^5 kg$$

$$\text{روش دوم} \quad \frac{1g}{xg} = \frac{340J}{3,06 \times 10^{11} J} \Rightarrow x = \frac{3,06}{340} \times 10^{11} g \times \frac{1kg}{1000g} = 9 \times 10^5 kg$$

۳۶. گزینه ۲ موارد (آ)، (ب)، (پ)، (ت) نادرست اند.

(آ) در سیاره‌ی مشتری عناصر کربن و گوگرد جز عناصر جامد هستند.

(ب) هیدروژن و آهن بترتیب فراوان‌ترین عناصر سازنده‌ی مشتری و زمین هستند.

(ت) بعد از آهن، منیزیم دومین فلز سازنده‌ی سیاره‌ی زمین است.

(ث) گزینه‌ی صحیح است. عمده‌ی عناصر سازنده‌ی سیاره‌ی مشتری هیدروژن و هلیوم هستند که سبک‌ترین نافلزات جدول دوره‌ای هستند.

۳۷. گزینه ۳

$$\begin{matrix} \text{این عنصر سه الکترون} \\ m+1 X^{3+} \\ n-2 \end{matrix} \rightarrow e = n - 2 - 3 = n - 5 \Rightarrow \boxed{e = n - 5}$$

از دست داده است

و تعداد نوترون‌های Y برابر با: $\boxed{n - m}$

$$(n - 5) = 2(n - m) \Rightarrow \boxed{2m - n = 5}$$

پس خواهیم داشت:

و برای تعداد نوترون‌های Z $\frac{4m-1}{2n+2}$ خواهیم داشت:

$$4m - 1 - (2n + 2) \Rightarrow \frac{4m - 1 - 2n - 2}{5} = \frac{2(2m - n) - 3}{5} = \frac{2 \times 5 - 3}{5} = 7$$

۳۸. گزینه ۴ عنصر H بیشترین فراوانی در سطح سیاره‌ی مشتری را دارد. فراوان‌ترین ایزوتوپ آن ^1H است با درصد فراوانی بالای ۹۹٪، پس گزینه‌ی آ و ب درست اند.

(پ) ^3H دارای دو نوترون است و با تعداد پروتون‌های نخستین گاز نجیب ^3He برابر است.
(ت) درست است.

۳۹. گزینه ۴

$$\begin{aligned} molFe &= 11,2gFe \times \frac{1molFe}{56gFe} = 0,2mol \\ molCu &= 0,64gCu \times \frac{1molCu}{64gCu} = 0,01mol \end{aligned} \Rightarrow \frac{molFe}{molCu} = \frac{0,2}{0,01} = 20$$

۴۰. گزینه ۱

توجه: گاز نیتروژن یک مولکول دو اتمی است:

$$?gN_2 = 0,3molN_2 \times \frac{28gN_2}{1molN_2} = 8,4gN_2$$

۴۱. گزینه ۱ جرم مولکولی کربن دی‌اکسید (CO_2) برابر با ۴۴ می‌باشد.

$$CO_2 = 12 + 2 \times 16 = 44g \cdot mol^{-1} \Rightarrow ?molCO_2 = 128,9g \times \frac{1mol}{44g} = 2,92mol$$

۴۲. گزینه ۳

$$1mol \times \frac{56g}{1mol} \times \frac{0,5m}{114g} = 20m$$

۴۳. گزینه ۱

زیرا: در مول‌های برابر می‌توان نوشت:

$$۴,۸ \text{ gCu} \times \frac{1 \text{ molCu}}{۶۴ \text{ gCu}} = ۰,۰۷۵ \text{ molCu} \quad \boxed{۰,۰۷۵ \text{ molCu} = ۰,۰۷۵ \text{ molZn}}$$

$$۰,۰۷۵ \text{ molZn} \times \frac{۶۵ \text{ gZn}}{1 \text{ molZn}} = ۴,۸۷۵ \text{ gZn}$$

۴۴. گزینه ۴ تعداد ذره‌ها در مول‌های برابر یکسان است:

$$\underbrace{MgSO_4}_A : ۲۴ + ۳۲ + ۴ \times ۱۶ = ۱۲۰ \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$۳ \text{ gA} \times \frac{1 \text{ molA}}{۱۲۰ \text{ gA}} = ۰,۰۲۵ \text{ molA} \quad , \quad \boxed{۰,۰۲۵ \text{ molA} = ۰,۰۲۵ \text{ molFe}}$$

$$۰,۰۲۵ \text{ molFe} \times \frac{۵۶ \text{ gFe}}{1 \text{ molFe}} = ۱,۴ \text{ gFe}$$

۴۵. گزینه ۳

$$\text{gCa} = ۰,۱ \text{ molCa} \times \frac{۴۰ \text{ gCa}}{1 \text{ molCa}} = ۴ \text{ g} \quad \text{Ca اتم‌های} = ۰,۱ \times ۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳}$$

$$\text{gNe} = ۰,۲ \text{ molNe} \times \frac{۲۰ \text{ gNe}}{1 \text{ molNe}} = ۴ \text{ g} \quad \text{Ne اتم‌های} = ۰,۲ \times ۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳}$$

۴۶. گزینه ۳

$$\text{gP}_4 = ۳,۰۱۱ \times ۱۰^{۲۱} \text{ مولکول} \times \frac{1 \text{ molP}_4}{۶,۰۲۲ \times ۱۰^{۲۳} \text{ مولکول}} \times \frac{۱۲۴ \text{ g}}{1 \text{ molP}_4} = ۰,۶۲ \text{ g}$$

۴۷. گزینه ۲

$$\text{molH}_2 = ۱ \text{ gH}_2 \times \frac{1 \text{ molH}_2}{۲ \text{ gH}_2} = ۰,۵ \text{ molH}_2 \quad , \quad \text{molO}_2 = ۱ \text{ gO}_2 \times \frac{1 \text{ molO}_2}{۳۲ \text{ gO}_2} = ۰,۰۳۱۲۵ \text{ molO}_2$$

چون تعداد مول‌ها نسبت مستقیم با تعداد مولکول‌ها دارد پس مول‌های هیدروژن و در نتیجه مولکول‌های آن بیش‌تر است. ضمناً دلیل آن همان‌طور که می‌بینید کم‌تر بودن جرم مولی آن می‌باشد.

۴۸. گزینه ۲ در مول‌های برابر تعداد ذره‌های دو ماده برابرند.

$$۸ \text{ gO} \times \frac{1 \text{ molO}}{۱۶ \text{ gO}} = ۰,۵ \text{ molO} \quad \boxed{۰,۵ \text{ molO} = ۰,۵ \text{ molMg}}$$

$$۰,۵ \text{ molMg} \times \frac{۲۴ \text{ gMg}}{1 \text{ molMg}} = ۱۲ \text{ Mg}$$

۴۹. گزینه ۱

$$1 \text{ cm} \times \frac{1 \text{ m}}{۱۰۰ \text{ cm}} \times \frac{۶,۴ \text{ g}}{۲ \text{ m}} \times \frac{1 \text{ mol}}{۶۴ \text{ g}} \times \frac{۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳}}{1 \text{ mol}} = ۳,۰۱ \times ۱۰^{۲۰}$$

۵۰. گزینه ۱ زیرا بر پایه داده‌های متن این پرسش، می‌توان نوشت:

$$۰,۰۲ \text{ mol} \times \frac{۵۶ \text{ g}}{1 \text{ mol}} = ۱,۱۲ \text{ g} \quad , \quad ۰,۰۲ \text{ mol} \times \frac{۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳} \text{ atom}}{1 \text{ mol}} = ۱۲,۰۴ \times ۱۰^{۲۱}$$

۵۱. گزینه ۳ ۲ مولکول گرم معادل ۲ مول گاز اکسیژن می‌باشد و از آنجا که گاز اکسیژن O_2 است و هر یک مولکول اکسیژن ۲ اتمدارد پس یک مول از آن شامل $۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳}$ و $۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳}$ اتم است. یعنی:

$$\text{تعداد اتم‌ها} = ۲ \text{ molO}_2 \times \frac{۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳} \text{ مولکولO}_2}{1 \text{ molO}_2} \times \frac{۲ \text{ اتم}}{۱ \text{ مولکولO}_2} = ۴ \times ۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳}$$

۵۲. گزینه ۱ روش اول:

$$3,011 \times 10^{20} \times \frac{1 \text{ mol}}{6,02 \times 10^{23}} = 5 \times 10^{-4} \text{ mol}$$

$$5 \times 10^{-4} \text{ mol} = 20 \text{ mg} \times \frac{1 \text{ g}}{1000 \text{ mg}} \times \frac{1 \text{ mol}}{M \text{ g}} \Rightarrow M = 40 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1} \quad \text{مول عنصر}$$

روش دوم:

$$\frac{\text{عدد اتمها}}{\text{عدد آووگادرو}} = \frac{\text{جرم}}{\text{جرم اتمی}} \Rightarrow \frac{3,01 \times 10^{20} \text{ اتم}}{6,02 \times 10^{23}} = \frac{20 \times 10^{-3} \text{ g}}{M} \Rightarrow M = 40$$

۵۳. گزینه ۱

$$H_2O \text{ مولکول} = 0,009 \text{ mg } H_2O \times \frac{1 \text{ g}}{1000 \text{ mg}} \times \frac{1 \text{ mol } H_2O}{18 \text{ g } H_2O} \times \frac{6,02 \times 10^{23}}{1 \text{ mol } H_2O} = 3,01 \times 10^{17}$$

۵۴. گزینه ۱ در جرم‌های مساوی از عناصر مختلف آنکه جرم اتمی کمتری دارد تعداد اتم‌های آن بیشتر است یا می‌توان گفت:

$$\uparrow \text{تعداد اتمها در یک گرم} \quad \frac{6,022 \times 10^{23}}{M \text{ جرم اتمی}} \downarrow$$

۵۵. گزینه ۴ دقت کنید که فسفر سفید دارای فرمول مولکولی P_4 می‌باشد.

$$P_4 \text{ مولکول} = 3,01 \times 10^{24} \text{ تعداد اتم} \times \frac{1 \text{ mol اتم}}{6,02 \times 10^{23} \text{ تعداد اتم}} \times \frac{1 \text{ mol } P_4}{4 \text{ mol اتم}} = 1,25 \text{ mol}$$

۵۶. گزینه ۴

$$\text{روش تستی:} \quad \frac{\text{عده مولکولها}}{\text{عدد آووگادرو}} = \frac{\text{جرم}}{\text{جرم مولی}}$$

$$\frac{3 \text{ gr}}{2 \text{ gr}} = \frac{x \times 10^{23}}{6,02 \times 10^{23}} \Rightarrow x = 9,033 \quad (H_2 = 2 \times 1 = 2 \frac{\text{g}}{\text{mol}}) \quad \text{گاز هیدروژن مولکول دو اتمی است:}$$

۵۷. گزینه ۱ وزن پروتون در حدود 1 (amu) یعنی یک هیدروژن است نه هلیوم. وزن هلیوم حدوداً چهار برابر پروتون است.

۵۸. گزینه ۳ یک واحد کربنی (یک amu) $(\frac{1}{12})$ جرم اتم ^{12}C است. بنابراین می‌توان نوشت:

$$\underbrace{x \times 1,66 \times 10^{-23}}_{\text{جرم اتم } ^{12}C} \times \frac{1}{12} = \underbrace{1,66 \times 10^{-24}}_{\text{یک واحد کربنی (یک amu)}} \Rightarrow x = 1,2$$

۵۹. گزینه ۴

$$n = 16, p = 15, e = 18 \Rightarrow 18 - 16 = 2 \quad (1)$$

$$p = 20 \Rightarrow e = 18, n = 20 \Rightarrow 20 - 18 = 2 \quad (2)$$

$$p = 8, e = 8, n = 8 \Rightarrow 8 - 8 = 0 \quad (3)$$

$$p = 18, e = 18, n = 22 \Rightarrow 22 - 18 = 4 \quad (4)$$

۶۰. گزینه ۳

$$N = 2e, \quad X^{2-}: [Ar] 18 \Rightarrow e = 18, \quad Z = 16 \Rightarrow \text{اتم } X^{16}: Z = 16, e = 16 \Rightarrow N = 2 \times 16 = 32$$

$$A = Z + N \Rightarrow 16 + 32 = 48$$

۶۱. گزینه ۴

$$82 = 36 + \text{پروتون} + \text{نوترون} \Rightarrow 46 = 82 - 36 = 46 \quad \text{پروتون} = \text{نوترون} = 36, \quad \text{پروتون} + \text{نوترون} = 82$$

۶۲. گزینه ۱ یون های $9F^{-}, 8O^{2-}, 12Mg^{2+}$ هر سه دارای ۱۰ الکترون هستند.

۶۳. گزینه ۲ XH_4^{+} دارای ۱۰ الکترون است پس مولکول فرضی XH_4 یازده الکترون دارد که ۴ الکترون آن مربوط به ۴ اتم H موجود در ساختار آن است. بنابراین اتم X در حالت خنثی ۷ الکترون دارد و عدد اتمی آن برابر ۷ است.

$$\frac{X}{V}, \quad H \Rightarrow XH_4^{+} \{7 + 4 \times 1 = 11p^{+}, \quad 10e^{-}\}$$

۶۴. گزینه ۴ از آنجایی که صورت تست گفته این اتم با گرفتن دو الکترون با ${}_{18}^{40}\text{Ar}$ هم الکترون می‌شود نتیجه می‌گیریم که اتم خنثی دارای ۱۶ الکترون بوده و چون در اتم خنثی تعداد e^{-} با p^{+} برابر است پس دارای ۱۶ پروتون نیز می‌باشد و همچنین تعداد نوترون را $1,25$ برابر تعداد الکترونها داده که تعداد نوترونها برابر $20 = 1,25 \times 16$ است.

$$\begin{cases} e^{-} = 16 \\ p^{+} (Z) = 16 \Rightarrow A = Z(p^{+}) + N \\ N = 20 \Rightarrow A = 16 + 20 = 36 \end{cases}$$

۶۵. گزینه ۱ منظور از جرم اتم یعنی مجموع پروتون‌ها و نوترون‌ها یا عدد جرمی، در اتم خنثی تعداد e^{-} ها با p^{+} یا عدد اتمی (Z) برابر است بنابراین می‌توان نسبت جرم الکترون‌ها که $\frac{1}{2000}$ جرم p^{+} یا N می‌باشد را به صورت زیر در نظر گرفت.

$$\frac{\text{عدد جرمی } z}{\text{عدد اتمی } Z} \rightarrow \frac{z \times \frac{1}{2000}}{Z} = \frac{1}{4000}$$

۶۶. گزینه ۴ دو اتم وقتی ایزوتوپ یکدیگرند که عدد اتمی آن‌ها یکسان و عدد جرمی متفاوت داشته باشند. به عبارت دیگر، ایزوتوپ‌های یک عنصر، عدد اتمی یکسان و تعداد نوترون‌های متفاوتی دارند. توجه کنید صورت تست گفته است «اتم با ۱۷ الکترون و ۲۰ نوترون، پس ذره گفته شده خنثی است و یون نیست بنابراین تعداد الکترون‌ها با پروتون‌ها برابر است. بررسی گزینه ی ۱) ذرات باردار منظور الکترون‌ها و پروتون‌های موجود در اتم است چون نوترون خنثی است.

$$17e + 17p = 34$$

بررسی گزینه ی ۲) منظور از نوکلئون ذرات موجود در هسته است یعنی پروتون و نوترون.

$$17p^{+} + 20N = 37 \text{ نوکلئون}$$

بررسی گزینه ی ۳) در این اتم ۱۷ پروتون داریم که نسبت نوترون به پروتون $\frac{20}{17}$ تقریباً $1,17$ است که از $1,5$ کمتر است.

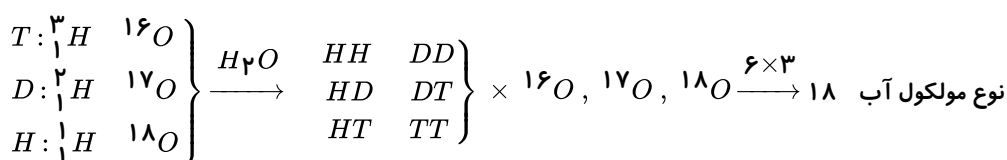
۶۷. گزینه ۱ به پروتون و نوترون، نوکلئون یا ذره‌ی سازنده‌ی هسته نیز می‌گویند. پایداری ایزوتوپ‌ها به تعداد پروتون‌ها و نوترون‌های درون هسته بستگی دارد.

تحلیل سایر گزینه ها: ۲) همه‌ی اتم‌هایی که ۸۴ یا بیش از این تعداد پروتون دارند ناپایدارند نه برخی از آن‌ها.

۳) هسته‌های ناپایدار بر اثر واکنش‌های تلاشی هسته‌ای به هسته‌های پایدار کوچک‌تری تبدیل می‌شوند.

۴) اگر برای هسته نسبت تعداد نوترون‌ها به پروتون‌ها، $1,5$ یا بیش از این باشد، ناپایدارند.

۶۸. گزینه ۱

۶۹. گزینه ۴ عنصر اکسیژن دارای سه ایزوتوپ 16O ، 17O و 18O است. اگر این ایزوتوپ‌ها را با A ، B و C نشان دهیم. برای مولکول دواتمی اکسیژن، شش حالت A_2 ، B_2 ، C_2 ، AB ، AC ، BC امکان‌پذیر است.

۷۰. گزینه ۲ با در نظر گرفتن ایزوتوپ ${}^{12}\text{C}$ و ایزوتوپ‌های اکسیژن، شش نوع مولکول به شرح زیر امکان‌پذیر است:

$$16\text{O} = 12\text{C} = 16\text{O}, 17\text{O} = 12\text{C} = 17\text{O}, 18\text{O} = 12\text{C} = 18\text{O}$$

$$16\text{O} = 12\text{C} = 17\text{O}, 16\text{O} = 12\text{C} = 18\text{O}, 17\text{O} = 12\text{C} = 18\text{O}$$

حال اگر به جای ایزوتوپ ${}^{12}\text{C}$ ، ایزوتوپ ${}^{13}\text{C}$ قرار گیرد، شش مولکول دیگر به دست می‌آید و در مجموع دوازده نوع مولکول خواهیم داشت.

۷۱. گزینه ۱

$${}^3_1\text{T} \Rightarrow 2n, 1p, 1e \Rightarrow \left\{ \begin{matrix} 2n \Rightarrow 2 \times 0,00054 \times 1850 = 1,998 \\ 1p \Rightarrow 1 \times 0,00054 \times 1840 = 0,9936 \\ 1e \Rightarrow 1 \times 0,00054 = 0,00054 \end{matrix} \right\} \xrightarrow{(+)} 2,9921 \text{ amu}$$

$$\Rightarrow 2,991 \text{ amu} \times \frac{1,66 \times 10^{-24} \text{ g}}{1 \text{ amu}} = 4,96 \times 10^{-24} \text{ g}$$

راه دیگر: البته با توجه به اینکه می‌توان از جرم الکترون صرف نظر نمود می‌توان جرم ${}^3_1\text{T}$ را به صورت زیر محاسبه کرد:

جرم نوترون $\approx$ جرم پروتون

$${}^3_1T \Rightarrow 2n + 1p = 3 \times 1,66 \times 10^{-24} = 4,98 \times 10^{-24} \quad (1) \quad \text{نزدیک به گزینه ۱}$$

گزینه ۱

جرم m

$$mCa = 2,5mO \xrightarrow{mO=1,33mC} mCa = 2,5 \times (1,33mC) = 3,325mC$$

$$mCaO = mCa + mO \xrightarrow{\substack{mCa=3,325mC \\ mO=1,33mC}} mCaO = 3,325mC + 1,33mC = 4,655mC$$

گزینه ۲

$$\bar{M} = \frac{(15 \times 35) + (5 \times 37)}{20} = 35,5 amu \quad \text{۲۰ = کل اتم‌ها ، ۱۵ = سفید ، ۵ = سیاه}$$

$$\frac{\text{سفید}}{\text{کل مولکول‌ها}} \times 100 \rightarrow \frac{15}{20} \times 100 = 75\% \quad \text{سفید ، سیاه } 100 - 75 = 25\%$$

گزینه ۲

$$\frac{18X}{M} = \frac{M_1a_1 + M_2a_2 + M_3a_3}{100}$$

$$18 + 18 = 36 \quad \text{جرم ایزوتوپ دوم ، } 18 + 20 = 38 \quad \text{جرم ایزوتوپ اول}$$

$$\text{فراوانی ایزوتوپ} = 100\% - (20\% + 70\%) = 10\%$$

سوم

$$36,8 = \frac{(38 \times 20) + (36 \times 70) + (M_3 \times 10)}{100} \Rightarrow 3680 = 3280 + 10 M_3 \Rightarrow M_3 = 40$$

$$A = Z + N \Rightarrow 40 = 18 + N \Rightarrow N = 22 \quad \text{تعداد نوترونهای ایزوتوپ سوم}$$

باتوجه به داده‌های متن این پرسش، اگر فراوانی ایزوتوپ سنگین‌تر را x در نظر بگیریم، می‌توان نوشت:

$$107,87 = \frac{106,91(100 - x) + 108,9x}{100}$$

$$x \approx 48,24 \quad \text{(درصد فراوانی ایزوتوپ سنگین‌تر)}$$

گزینه ۴

$$x = 63Cu \quad \text{درصد فراوانی ، } 100 - x = 65Cu \quad \text{درصد فراوانی}$$

$$63,5 = \frac{63 \times x + 65(100 - x)}{100} \Rightarrow x = 75 \Rightarrow 100 - x = 25$$

گزینه ۲

$$x = ({}^{11}B) \quad \text{فراوانی ایزوتوپ سنگین‌تر } (100 - x) \Rightarrow ({}^{10}B) \quad \text{فراوانی ایزوتوپ سبک‌تر}$$

$$10,8 = \frac{(10 \times x) + 11 \times (100 - x)}{100} \Rightarrow 100 \times 10,8 = 10x + 1100 - 11x$$

$$\Rightarrow x = 20 \quad {}^{10}B \quad \text{فراوانی ایزوتوپ } 100 - 20 = 80 \quad {}^{11}B \quad \text{فراوانی ایزوتوپ}$$

تعداد کل گوی‌ها برابر ۳۰ عدد می‌باشد بنابراین فراوانی ${}^{10}B$ که ۶ عدد از کل گوی‌ها می‌باشد برابر ۲۰٪ می‌باشد وفراوانی ${}^{11}B$ برابر ۸۰٪ است.

$$\text{درصد } {}^{10}B = \frac{\text{تعداد گوی‌های مشکلی}}{\text{کل گوی‌های موجود}} \times 100 \Rightarrow \frac{6}{30} \times 100 = 20\%$$

$$B \quad \text{جرم میانگین اتم} = \frac{(10 \times 6) + (11 \times 24)}{30} = 10,8$$

گزینه ۳ اگر درصد فراوانی ${}^{37}X$ ، ۲۵٪ باشد، درصد فراوانی ${}^{A}X$ برابر ۷۵٪ = ۱۰۰٪ - ۲۵٪ می‌باشد، بنابراین:

$$X \text{ جرم اتمی میانگین} = \frac{(37 \times 25) + (A \times 75)}{100} \rightarrow A = 35$$

۸۰. گزینه ۴ با توجه به این که درصد فراوانی ^{88}Sr بیش تر است، گزینه‌ای قابل قبول است که به عدد ۸۸ نزدیک تر و کمی از آن کمتر است، بنابراین گزینه‌ی ۴ صحیح است. محاسبه‌ی جرم اتمی میانگین Sr به صورت زیر است:

$$\text{جرم اتمی میانگین} = \frac{(84 \times 0,56) + (86 \times 9,86) + (87 \times 7) + (88 \times 82,58)}{100} = 87,71$$

۸۱. گزینه ۳ با استفاده از رابطه‌ی محاسبه‌ی جرم اتمی میانگین می توان نوشت:

$$\frac{70a + 20(a+1) + 10(a+2)}{100} = 24,4 \Rightarrow 100a + 40 = 2440$$

$$a = 24 \Rightarrow n = 26 - 12 = 14 \quad (\text{عدد جرمی}) \Rightarrow a + 2 = 26 : \text{ایزوتوپ سنگین تر}$$

۸۲. گزینه ۱

$$\text{جرم اتمی میانگین} = \frac{2(M+1) + 5(M-1)}{7} = \frac{2M+2+5M-5}{7} = \frac{7M-3}{7} = M - \frac{3}{7}$$

۸۳. گزینه ۳

$$X : Z = p = e = 35$$

$$A_1 : A = \frac{16}{7} Z = \frac{16}{7} \times 35 = 80 \quad 90\% \text{ فراوانی}$$

$$A_2 : p + n = 35 + 44 = 79 \quad 10\% \text{ فراوانی}$$

$$\text{جرم اتمی میانگین} = \frac{(79 \times 10) + (80 \times 90)}{100} = 79,9$$

۸۴. گزینه ۳ امروزه حرکت اوربیتالی الکترون به دور هسته بیان می‌شود.

۸۵. گزینه ۲ بخش مرئی طیف نشری خطی هیدروژن مربوط به بازگشت الکترون برانگیخته به $n = 2$ است (به جز ۷ به ۲). هر چه فاصله‌ی تراز انرژی الکترون برانگیخته تا $n = 2$ بیش تر باشد، نور حاصل طول موج کوتاه‌تری دارد. چهار خط طیفی حاصل از انتقال الکترون در اتم هیدروژن در منطقه‌ی مرئی به صورت زیر است:

$$1) n = 6 \rightarrow n = 2 \quad \text{طول موج } 410 \text{ نانومتر} \quad \text{رنگ بنفش}$$

$$2) n = 5 \rightarrow n = 2 \quad \text{طول موج } 434 \text{ نانومتر} \quad \text{رنگ آبی}$$

$$3) n = 4 \rightarrow n = 2 \quad \text{طول موج } 486 \text{ نانومتر} \quad \text{رنگ سبز}$$

$$4) n = 3 \rightarrow n = 2 \quad \text{طول موج } 656 \text{ نانومتر} \quad \text{رنگ قرمز}$$

۸۶. گزینه ۴ خط طیفی X_2 از خط طیفی X_1 طول موج بلندتری دارد و از آن‌جا که می‌دانیم طول موج با انرژی رابطه‌ی وارونه دارد، پس تفاوت انرژی مربوط به انتقال الکترونی X_2 باید از تفاوت انرژی مربوط به انتقال الکترونی X_1 کم تر باشد. از طرف دیگر، از این نکته هم باید استفاده کنیم که در طیف نشری خطی هیدروژن، انتقال‌هایی که از ترازهای بالاتر به تراز $n = 2$ انجام می‌گیرند، در محدوده‌ی طول موج مرئی ۴۰۰ تا ۷۰۰ نانومتر قرار می‌گیرند از بین دو انتقال E, D که به $n = 2$ می‌آیند، انتقال E ، تفاوت انرژی کم‌تری نسبت به انتقال A دارد. پس خط طیفی X_2 می‌تواند مربوط به انتقال E باشد.

۸۷. گزینه ۲ A و B هیچ‌کدام در ناحیه‌ی مرئی نیستند و تنها انتقال ترازهای (۳، ۴، ۵ و ۶) به تراز ۲ در ناحیه‌ی مرئی هستند. C و D به ترتیب مربوط به خط بنفش و قرمز هستند و B با بیشترین فاصله‌ی انتقال، بیشترین مقدار انرژی و کم‌ترین مقدار طول موج را دارد.

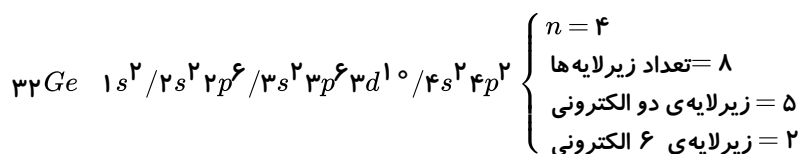
۸۸. گزینه ۴ پرتوی حاصل از انتقال الکترونی $n = 6$ به $n = 2$ پرتو بنفش است که دارای کم‌ترین طول موج است.

۸۹. گزینه ۱ طبق اصل آفبا می‌توان آرایش الکترونی اتم عنصرهای سنگین تر از هیدروژن را به ترتیب افزایش عدد اتمی ساخت نه افزایش جرم اتمی (رد گزینه‌ی ۲) اصل آفبا یک شیوه برای دست یافتن به آرایش الکترونی یک اتم معین است. (رد گزینه‌ی ۳) اصل آفبا در مورد چگونگی پر شدن اوربیتال‌های هم انرژی یک زیر لایه معین صحبتی نمی‌کند. (رد گزینه‌ی ۴)

۹۰. گزینه ۳ منظور از تراز فرعی زیرلایه‌های موجود در لایه‌های الکترونی است. با توجه به آرایش

$1s^2, 2s^2, 3s^2, 4s^2$ و سه تراز فرعی شش الکترونی $2p^6, 3p^6, 3d^6$ است.

۹۱. گزینه ۳ آرایش الکترونی نوشتاری اتم ژرمانیم را رسم می‌کنیم و سپس تعداد لایه‌ها و زیرلایه‌های آن را با توجه به تعداد الکترونها موجود در آن محاسبه می‌کنیم.

۹۲. گزینه ۴ در حالت خنثی، تعداد الکترون‌ها با پروتون‌ها برابر است. پس می‌توان گفت تفاوت شمار پروتون‌ها و نوترون‌ها و عنصر A نیز برابر ۹ می‌باشد. از طرفی عدد جرمی عنصر A برابر ۷۵ است، پس می‌توان گفت مجموع شمار پروتون‌ها و نوترون‌های عنصر A نیز برابر ۷۵ می‌باشد.

$$\begin{cases} N + Z = 75 \\ N - Z = 9 \end{cases}$$

$$2N = 84 \Rightarrow N = 42 \Rightarrow 42 + Z = 75 \Rightarrow Z = 33$$

۹۳. گزینه ۴

تعداد الکترون‌های موجود در هریک از ترازهای اصلی انرژی: ${}_{42}\text{X} : 2 / 8 / 18 / 13 / 1$

۹۴. گزینه ۲ هر یک اتم‌های ${}_{22}\text{Ti}$ ، ${}_{32}\text{Ge}$ ، ${}_{34}\text{Se}$ و ${}_{16}\text{S}$ به ترتیب دارای ۴، ۴، ۶ و ۶ الکترون ظرفیتی هستند. مطابق آرایش‌های الکترونی زیر، فقط آخرین لایه‌ی الکترونی ${}_{32}\text{Ge}$ ، $n = 4$ با چهار الکترون است.

۹۵. گزینه ۴ مطابق آرایش الکترونی زیر، در اتم ${}_{32}\text{Ge}$ ، تعداد زیرلایه‌های اشغال شده از الکترون (۸)، دو برابر تعداد الکترون‌های ظرفیتی (۴) است.

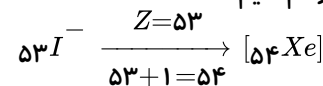
۹۶. گزینه ۳ اختلاف p^+ با n° و عدد جرمی A و عدد اتمی Z

$${}_{32}\text{Ge} : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^1 \circ \underbrace{4s^2 4p^2}_{\text{لایه ی ظرفیت}}$$

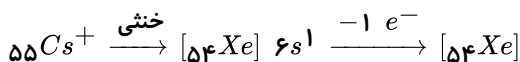
برای به دست آوردن تعداد الکترون‌های بیرونی‌ترین لایه‌ی M^{2+} ابتدا با استفاده از عدد اتمی آرایش الکترونی اتم M را نوشته سپس از آخرین زیرلایه‌ی لایه‌ی آخر ۲ الکترون کم می‌کنیم تا به آرایش M^{2+} تبدیل شود سپس تعداد الکترون‌های بیرونی‌ترین لایه‌ی این ذره را می‌شماریم.

۹۷. گزینه ۲ یون‌های ${}_{29}\text{Cu}^+$ ، ${}_{30}\text{Zn}^{2+}$ ، ${}_{31}\text{Ge}^{3+}$ هم الکترون هستند و ${}_{28}\text{Ni}^{2+}$ با بقیه‌ی یون‌ها هم الکترون نیست.

۹۸. گزینه ۱ آرایش ${}_{53}\text{I}^-$ و ${}_{55}\text{Cs}^+$ به ${}_{54}\text{Xe}$ ختم می‌شود. برای رسم آرایش الکترونی آنیونها کافی است با توجه به تعداد بار منفی به آخرین زیرلایه‌ی، لایه‌ی آخر الکترون اضافه نماییم یا در واقع عدد اتمی آن عنصر را با تعداد بار منفی جمع نموده آرایش آن را رسم کنیم.

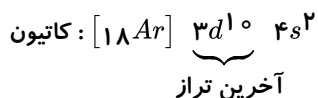
برای رسم آرایش الکترونی کاتیونها باید ابتدا آرایش خنثی اتم را (با توجه به عدد اتمی داده شده) رسم کنیم سپس مرتب شده آن را بنویسیم و با توجه به تعداد بار مثبت از آخرین زیرلایه‌ی، لایه‌ی آخر الکترون کم کنیم.

۹۹. گزینه ۴ Zn^{2+} ۳۰ دارای ۲۸ الکترون است. Ge^{2+} ۳۲ دارای ۳۰ الکترون و Ga^{3+} ۳۱ دارای ۲۸ الکترون است. بنابراین گزینه های ۱ و ۲ حذف است. در Zn^{2+} و Cu^{+} ، ۳۵ نوترون وجود دارد.

۱۰۰. گزینه ۱ کلیه ذرات داده شده هم الکترون هستند و ۲۸ الکترون دارند اما آرایش Ni ۲۸ به صورت $[Ar]3d^8 4s^2$ و سایر ذرات آرایش $[Ar]3d^1$ دارند.

۱۰۱. گزینه ۱ تراز $3d^1$ هرگز نمی تواند آخرین تراز یک اتم خنثی باشد ، زیرا همواره تراز $4s$ زودتر از $3d$ پر می شود که در این صورت تراز $4s$ آخرین تراز به شمار می رود. مگر آنکه الکترون های تراز $4s$ جدا شوند، که در این صورت تراز $3d$ آخرین تراز محسوب شده اتم مورد نظر نیز تبدیل به یک کاتیون خواهد شد.

$3s^1$ ← فلز ، $3p^2$ ← نافلز ، $2p^6$ ← گاز نجیب : کاتیون یا آنیون

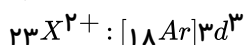
۱۰۲. گزینه ۲ آرایش الکترونی یون های P^{3-} و Ca^{2+} یکسان بوده و یون Se^{2-} دارای آرایش الکترونی گاز نجیب کریپتون (Kr) است.

۱۰۳. گزینه ۳ یون های Ti^{2+} ، Ga^{3+} ، Cu^+ ، Zn^{2+} ، Cu^{2+} ، H^+ ، فاقد آرایش الکترونی گاز نجیب هستند.

۱۰۴. گزینه ۴ یون X^{2+} دارای ۲۷ الکترون است بنابراین اتم X دارای ۲۹ الکترون می باشد، یعنی عدد اتمی X برابر ۲۹ است.
 $X: 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^1 4s^1$
 $X^{2+} \Rightarrow 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^9$

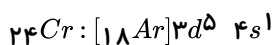
در یون X^{2+} شش زیر لایه از الکترون اشغال شده و آرایش X^{2+} به صورت $[Ar]3d^9$ است و لایه ی الکترونی سوم آن دارای ۱۷ الکترون می باشد.

۱۰۵. گزینه ۳ زیر لایه ی $3d$ در اتم A دارای ۶ الکترون و در یون X^{2+} دارای ۳ الکترون است. اتم A دارای ۲۶ الکترون و یون X^{2+} دارای ۲۱ الکترون است و تفاوت شمار الکترون های آن ها برابر ۵ است.

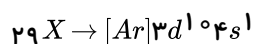

۱۰۶. گزینه ۴ آرایش الکترونی خلاصه شده ی اتم Cr را رسم می کنیم که جزو آرایش های استثناء بوده $ns^2, (n-1)d^4$ ← به آرایش پایدار d^5 / ns^1 تبدیل می گردد.

عناصری که زیر لایه ی d آنها در حال پر شدن جزو عناصر واسطه ی خارجی هستند و لایه ی ظرفیت آنها $ns, (n-1)d$ می باشد.

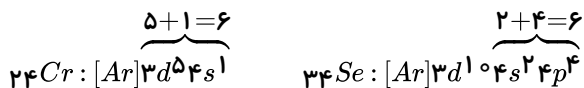

۱۰۷. گزینه ۲ زیرا آرایش درست آن $3d^1 / 4s^2$ است. عدد اتمی گازهای نجیب را باید جهت خلاصه نویسی آرایش الکترونی حفظ باشید و همچنین آرایش الکترونی لایه ی آخر گازهای نجیب را باید حفظ باشید.
 ۱۰۸. گزینه ۳

جزء عناصر واسطه دسته ی d است.

۱۰۹. گزینه ۳ هر یک از اتم های Fe ، Kr ، S ، Cu ، Cr ، Se ، As ، Br و $11, 6, 8, 8$ ، ۷ الکترون ظرفیتی هستند.

در عناصر اصلی لایه ی ظرفیت همان لایه ی آخر است اما در عناصر واسطه لایه ی ظرفیت $ns, (n-1)d$ می باشد.

۱۱۰. گزینه ۴ با توجه به جدول زیر، در اتم Sc ، ۲۱ تعداد زیر لایه های الکترونی پُر، دو برابر تعداد الکترون های ظرفیتی است.

عنصر	آرایش الکترونی	تعداد الکترون‌های ظرفیتی	تعداد زیرلایه‌های الکترونی پُر
۳۶Kr	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^6$	$2+6=8$	۸
۲۴Cr	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^5 4s^1$	$5+1=6$	۵
۲۰Ca	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$	۲	۶
۲۱Sc	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^1 4s^2$	$1+2=3$	۶

۱۱۱. گزینه ۲ بیشینه گنجایش لایه‌ی الکترونی چهارم، برابر با $2n^2 = 2 \times 4^2 = 32$ است و الکترون‌ی با عدد‌های کوانتومی $n=4, l=2, m_l=-2$ در آن یافت می‌شود.

۱۱۲. گزینه ۲

۲۹Cu: $1s^2/2s^2, 2p^6/3s^2, 3p^6, 3d^{10}/4s^1$

در اتم مس ۱۰ الکترون در زیرلایه‌ی $3d$ با عدد کوانتومی $l=2$ و ۱۲ الکترون در زیرلایه‌های $3p$ و $2p$ با عدد کوانتومی $l=1$

وجود دارند. پس نسبت شمار آن‌ها $\frac{10}{12} = \frac{5}{6}$ است.

۱۱۳. گزینه ۴

$54X \rightarrow 1s/2s^2, 2p^6/3s^2, 3p^6, 4s^2, 3d^{10}, 4p^6, 5s^2, 4d^{10}, 5p^6$

مرتب
 $\rightarrow 1s/2s^2, 2p^6/3s^2, 3p^6, 3d^{10}/4s^2, 4p^6, 4d^{10}/5s^2, 5p^6$
 شده $n=5 \rightarrow 8e^-$

$54X$ دارای ۵ زیرلایه‌ی s می‌باشد $ns \rightarrow l=0$ که هر کدام ۲ الکترون گرفته‌اند و کلاً دارای $10e^-$ هستند. با توجه به این که اتم عنصر مورد نظر دارای هشت الکترون با $n=5$ است، لایه‌ی ظرفیت آن $5s^2 5p^6$ می‌باشد که این آرایش با عدد اتمی ۵۴ مطابقت دارد.

۱۱۴. گزینه ۲

$$A \text{ جرم اتمی میانگین} = \frac{(45 \times 10) + (47 \times 90)}{100} = 46,8$$

$$X \text{ جرم اتمی میانگین} = \frac{(35 \times 20) + (37 \times 80)}{100} = 36,6$$

$$M_{A_2X_3} = 2(46,8) + 3(36,6) = 93,6 + 109,8 = 203,4 \text{amu}$$

۱۱۵. گزینه ۳

$$63,9 = \frac{(34+29) \times 50 + (35+29) \times 30 + (x+29) \times 20}{100}$$

$$\Rightarrow 6390 = 3150 + 1920 + 580 + 20x \Rightarrow x = 37$$

۱۱۶. گزینه ۲ اولاً طیف نشری اتم هیدروژن به صورت خطی است، ثانیاً با توجه به شکل این طیف معلوم می‌شود که در طول موج های کوتاه یا انرژی‌های بالا، خطوط رنگی به یکدیگر نزدیک‌تر هستند، همچنین این خطوط رنگی و این طیف حاصل بازگشت الکترون از حالت برانگیخته به حالت پایه است که انرژی خود را به صورت نور آزاد می‌کند.

--	--	--	--

۷۰۰nm ۴۸۶nm ۴۳۴ ۴۰۰

$$\begin{cases} A = p + n \\ n = e + p + 1 \end{cases} \Rightarrow A = 2p + 1 = 35 \quad \text{گزینه ۳}$$

درصد فراوانی ایزوتوپ سبک‌تر x

$$\text{جرم اتمی میانگین} = \frac{35x + 37(100-x)}{100} = 35,75 \Rightarrow x = 62,5\%$$

$$a_1 = 20 \Rightarrow a_2 + a_3 = 80 \Rightarrow a_3 = 80 - a_2$$

$$864 = \frac{(84 \times 20) + (86 \times a_2) + [88(80 - a_2)]}{100}$$

$$8640 = 1680 + 86a_2 + 7040 - 88a_2 \Rightarrow 2a_2 = 8720 - 8640$$

$$2a_2 = 80 \Rightarrow a_2 = 40$$

$$a_3 = 40$$

$$N - Z = 13$$

$$N + Z = 69$$

$$\Rightarrow 69 = Z + Z + 13 \Rightarrow 69 - 13 = 2Z \Rightarrow Z = e = 28$$

$${}_{28}M = 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^8 4s^2 \Rightarrow {}_{28}M^{2+} : [Ar] 3d^8$$

۱۲۰. گزینه ۴

برای الکترون نشر نور مناسب‌ترین راه برای از دست دادن انرژی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

(۱) شکل مربوط به مدل اتمی بور است نه رادرفورد

(۲) برای تولید یون مثبت باید انرژی به الکترون داده شود نه از آن گرفته شود.

(۳) انتقال از $n = 5$ به $n = 2$ دارای رنگ آبی است نه بنفش.

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۳۰۷۱۹

۱ -۵	۲ -۴	۲ -۳	۲ -۲	۲ -۱
۳ -۱۰	۱ -۹	۲ -۸	۲ -۷	۲ -۶
۱ -۱۵	۲ -۱۴	۳ -۱۳	۱ -۱۲	۱ -۱۱
۳ -۲۰	۴ -۱۹	۱ -۱۸	۳ -۱۷	۳ -۱۶
۱ -۲۵	۴ -۲۴	۱ -۲۳	۲ -۲۲	۱ -۲۱
۱ -۳۰	۳ -۲۹	۳ -۲۸	۲ -۲۷	۲ -۲۶
۱ -۳۵	۴ -۳۴	۳ -۳۳	۱ -۳۲	۲ -۳۱
۱ -۴۰	۴ -۳۹	۴ -۳۸	۳ -۳۷	۲ -۳۶
۳ -۴۵	۴ -۴۴	۱ -۴۳	۳ -۴۲	۱ -۴۱
۱ -۵۰	۱ -۴۹	۲ -۴۸	۲ -۴۷	۳ -۴۶
۴ -۵۵	۱ -۵۴	۱ -۵۳	۱ -۵۲	۳ -۵۱
۳ -۶۰	۴ -۵۹	۳ -۵۸	۱ -۵۷	۴ -۵۶
۱ -۶۵	۴ -۶۴	۲ -۶۳	۱ -۶۲	۴ -۶۱
۲ -۷۰	۴ -۶۹	۱ -۶۸	۱ -۶۷	۴ -۶۶
۳ -۷۵	۲ -۷۴	۲ -۷۳	۱ -۷۲	۱ -۷۱
۴ -۸۰	۳ -۷۹	۲ -۷۸	۲ -۷۷	۴ -۷۶
۲ -۸۵	۳ -۸۴	۳ -۸۳	۱ -۸۲	۳ -۸۱
۳ -۹۰	۱ -۸۹	۴ -۸۸	۲ -۸۷	۴ -۸۶
۴ -۹۵	۲ -۹۴	۴ -۹۳	۴ -۹۲	۳ -۹۱
۱-۱۰۰	۴ -۹۹	۱ -۹۸	۲ -۹۷	۳ -۹۶
۳-۱۰۵	۴-۱۰۴	۳-۱۰۳	۲-۱۰۲	۱-۱۰۱
۴-۱۱۰	۳-۱۰۹	۳-۱۰۸	۲-۱۰۷	۴-۱۰۶
۳-۱۱۵	۲-۱۱۴	۴-۱۱۳	۲-۱۱۲	۲-۱۱۱
۴-۱۲۰	۲-۱۱۹	۲-۱۱۸	۳-۱۱۷	۲-۱۱۶